

ONZE VOGELS

30e JAARGANG No. 2, FEBRUARI 1969

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS

Ussel

De

Amerik. elektrisch
kwartelbroed-
mach. voor ca.
18 eitjes,
met handleiding
franko
f. 27.-
inkl. B.T.W.

VAN WAARDHUIZEN

Leiderdorp, Valk Boumanweg 204, Tel. 01710-30837

GEZA SEPT

Voorkomt en geneest
virusziekten en infecties.
Een goedkoop en
afdoend middel dat
eenvoudig toegepast kan
worden:
enige druppels aan het
drinkwater toevoegen
is voldoende.

Populierstraat 121-123
Tel. 070-323930; Den Haag

**W. ROUPPE
VAN DER VOORT**

STEEDS IN VOORRAAD: Engelse Postuurkanaries eerste klas Yorkshires, Norwich, Borders, Gloucesters, Frise's, (wit, geel en rood), Lizards, alle soorten Lories, Kakatoes, Papegaalen, eerste klas Hollandse Kleurkanaries, Australische Prachtvinken enz. enz.

WIJ VRAGEN TE KOOP: Kanaries, Parkieten en Australische Prachtvinken. Wij verwachten enige paren witte Valkparkieten en Blauwe Personata's, geïmporteerd uit Amerika.

BLANKESTIJN'S VOGELHANDEL
Dahliastraat 39, Veenendaal
Telefoon: 08385 - 1 23 67

GECOLINA-K3

onontbeerlijk voor kanaries
GECO - Ottostraat 5 - VENLO

BELANGRIJK NIEUWS

Thans overal verkrijgbaar:
Krachtvoer „K.K.” en
Opfokvoer „K.O.”
MET CAROTEEN

Bovendien door een speciale
bewerking van het zetmeel
LICHTER VERTEERBAAR
HOGERE VOEDINGSWAARDE
LANGER RUL EN HOUDBAAR

Verkrijgbaar bij Uw
voederspecialist
Vraagt gratis monster.
Fa. JAN D. KAPPELLE & ZN.
DEVENTER
Postbus 2 - Tel. 05700 - 1 39 27

Het adres voor kweekvogels

Spitssteartamadines, Binaen, Gordelgrasvinken, Bichenow, enz. enz. Goulds, Zilverkwartels, Zilverduifjes, Dwergkwartels, Australische Parkieten, Prachtroeffels, Stanley, Roodrug, Gela Roodrug, Bourks, Turquoise, Pennant, Blaskop, enz. Verder alle soorten Zebra-vinken, Kwartels, Engelse Postuurkanaries, Yorkshire, Norwich, Gloster, Border, Lizard, enz.
Tevens deze soorten gevraagd of ruil.

A. P. v. GILS

Oranjeplein 21, GOIRLE bij Tilburg
Tel. 04247 - 15 79

VOGELLIEFHEBBERS

lezen maandelijks

De Vogelwereld

Het tijdschrift van de A.O.B. verschijnt op minstens 48 biz en bevat steeds artikelen over kanaries, exoten, parkieten en inheemse vogels en is regelmatig geïllustreerd met prachtige kleurplaten.

Abonnement per jaar (oktober tot en met september) f 9,- per jaargang, te storten op postgiro 115834 t.n.v. de Vogelwereld, Caronstraat 70, Hoboken.

BONDSBESTUUR

Voorzitter: A. van Liempd, Dr. Kuiperstr. 10, Breda, Telefoon (01600) 36137.

Secretaris: Joh. M. van Pelt, Vlaardingendijk 331a, Schiedam, Telefoon (010) . . . . .

Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, Bergen op Zoom.

2e Voorzitter: E. Adema, Roggestraat 30, Apeldoorn, Telefoon (05760)-18631.

2e Secretaris: J. J. Krol, Trompstraat 16, Meppel.

2e Penningmeester: C. E. van Barkel, Vechtstraat 11, Bergen op Zoom, Telefoon (01640) 8314.

Leden: J. Broekhuizen, Karel Doormanstraat 69, Alphen a.d. Rijn, Telefoon (01720)-3823.

W. J. Derksen, Hogelandsingel 70, Enschede, Telefoon (05420)-18137.

J. M. Hoebers, Hoofdstraat 5, Horst, Telefoon (04709)-1264.

W. G. Oonk, Bergweg 37, Lochem, Telefoon (05730)-2107, na 18 uur.

J. C. Voa, Brailleswaai 2, Grave, Telefoon (06880)-2978.

Chr. Walraven, Abt. Ludolfweg 136, De Bilt, Telefoon (030)-761208.

E. M. Wessels, Meyenhage 87, Rotterdam 23.

Juridisch adviseur: Mr. L. van Elderen.

BONDSBUREAU N.B.v.v.

Coelehoornstraat 40, Bergen op Zoom.
Postbus 74, gironr. 1148324, telefoon (01640) 5007.

Geopend: 8.00-17.30 uur.
Zaterdage gesloten.

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.v. wenst toe te treden, wende zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling.

Indien in de plaats van inwoning geen afdeling is gevestigd, kan men zich bij het Bondsbureau als verspreid lid aanmelden. De contributie bedraagt in dit geval f 12,50 per jaar, bij vooruitbetaling te voldoen.

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling
Binnenland f 10,— per jaar
Buitenland f 11,— per jaar
Buitenland per luchtpost extra tarief volgens P.T.T.-kosten.

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.B.v.v.
Kleine annonces, voor afdelingen — leden en abonnees op „Onze Vogels” van zuiver particuliere aard 5 cent per letter met een minimum van f 5,— per advertentie.
Zie voor verdere voorwaarden onder „Vraag en Aanbod”.

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich.

Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

Ontwerp en druk: Steens NV, boekdruk/offset, postbus 59 — Schiedam — Tel. (010) 260640*.

ONZE VOGELS

Maandblad van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers

30e jaargang, no. 2, februari 1969
oplage 45.000 ex.

Redactie: J. Broekhuizen, Karel Doormanstr. 69, Alphen a.d. Rijn, telefoon (01720) 3823. Chr. Walraven, Abt Ludolfweg 136, De Bilt, telefoon (030) 761208.

Opgave abonnement bij het Bondsbureau, Bergen op Zoom.

Het volgende nummer wordt per post bezorgd op 24 februari 1969.

INHOUDSOPGAVE

	pag.
De geelgors	53
Het fenomeen -INO-	55
Kweekervaringen	56
Engelse postuurkanarie	58
Een oude putter	59
Kleurkanarie	60
De Curaçao-parkiet in de vrije natuur	63
De indische kroonmees	64
Lezers schrijven	66
De ceresamadine	68
Onkruidzaden	69
Baardvogels	70
Nieuwjaarwens	71
Selectie (vervolg)	74
Boekennieuws	75
De muisparkiet	76
De kroonduif	77
Bruine kernbijters uit Peru en Ecuador	78
Oranje-Rood-Isabel Schimmel	80
Nieuws uit het dierenpark Wassenaar	81
Mijn ervaringen bij het kopen van Australische Parkieten	82
Wat is goed, wat is fout?	84
De scharrelaar	86
Belangrijke mededelingen	87

Voorpagina: Toekan Baardvogel, zie artikel op pag. 70

Wessel

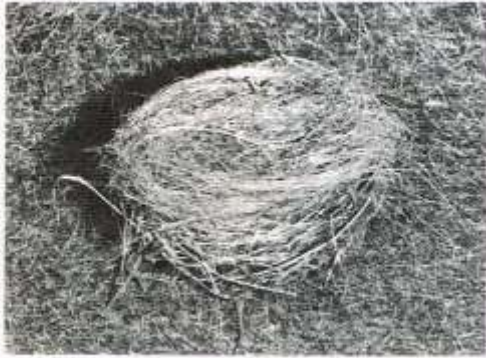
De

DE GEELGORS

en ander tegen. Zo haalde een natuurvorser, die verder waarschijnlijk niet al te veel om handen had, een gorzenest uit elkaar en kwam tot de ontdekking dat het bestond uit 630 paardeharen, 1755 korte haartjes, 195 gram kweek, drie vruchten van de klaver, 20 bladeren van het havikskruid, een stukje vitrage, een eindje touw en 35 gram schapewol.

Het meest curieuze nest van een geelgors, dat ik ooit heb gezien, is in het bezit van de bekende zoöloog Hellebrekers in Delft. Het is grotendeels vervaardigd van paardehaar, iets wat niet zo bijzonder is, maar het wonderlijke is een soort deksel van hetzelfde materiaal, dat scharnierend over de nestkom sluit. Wilde de vogel op de eitjes gaan zitten dan was hij genoodzaakt eerst de 'paardedeken' op te lichten.

Nest Geelgors in „gesloten toestand”.

De drie tot vijf eieren - zelden een meer of minder - variëren nog al wat vorm en tekening betreft; veelal is de ondergrond vuilwit of grijsachtig met een paarse tint, hoewel ook steenkleurige exemplaren voorkomen. De tekening is typisch gorsachtig, dat wil zeggen dat ze behalve een paar vlekjes vooral veel zwartbruine adertjes en haarlijntjes vertonen, net of er met een pen op is getekend; daarom noemt men ze wel 'schrijvereitjes'. Toch komen ook gorze-eieren voor die geen spoor van adertjes vertonen en zelfs zijn volkomen ongekleurde gevonden. Het broeden geschiedt hoofdzakelijk door het vrouwtje. Na ongeveer twaalf dagen wordt het kroost geboren, dat na een vrijwel eendere periode uitvliegt, waarop vrijwel steeds een tweede en niet zelden een derde legsel wordt geproduceerd. Dat moet ook wel, want vogels die zo 'open en bloot' leven, vallen heel gemakkelijk ten prooi aan roofvogels en heel wat nesten worden geplunderd door Vlaamse gaaien.

54

Nest van Geelgors met „geopend deksel”.

Geelgorzen nuttigen zowel dierlijk - insecten, spinnen, wormen - als plantaardig voedsel - zaden, bessen, graan. In het barre jaargetijde blijven ze hier en zwerven dan vaak rond in gezelschap van kneuen, vinken, kepen en groenlingen, waarbij trekkers uit het hogere noorden zich aansluiten. De Latijnse naam is *Emberiza citrinella*: emberiza is waarschijnlijk een latinisering van het Duitse Ammer - Ammeritz - Embritz; citrinella wil zeggen: citroentje, dat kennelijk duidt op het citroengeel van de kop. De geelgors is geen uitgesproken kooivogel, maar in een goed beplante, ruime volière komt hij goed tot zijn recht. In de broedtijd dient men ze paarsgewijs te houden, daar ze dan nog al agressief zijn. Er zijn kruisingen voorgekomen met diverse andere gorzen en zelfs met de wilde en de 'gewone' kanarie.

□

Wissel

De /

Het fenomeen -INO-

H. J. Veerkamp

Als men in liefhebberskringen spreekt over — albino — dan gaan de gedachten onmiddellijk uit, naar een witte vogel met rode ogen.

Op zekere hoogte is dat wel juist, een werkelijk zuivere albino, is niet alleen pigmentloos in de bevedering, de ogen bevatten eveneens geen pigmentstoffen. Het gevolg van dit pigmentgebrek is, dat de ogen robijnrood zijn hetgeen veroorzaakt wordt door het indirecte zicht op het bloed wat zich daar bevindt.

Bij de gepigmenteerde en vetstofkleurige kanaries wordt de oogkleur bepaald door de hoeveelheid en de kwaliteit van de aanwezige pigmenten. Elke kleurkanariëwaker weet, dat de kleur der ogen van een groene of isabel een duidelijk verschil laten zien. Als nestjong zien we bij de groene duidelijk dat het zwarte ogen heeft, de isabel laat als nestjong rode ogen zien. Met het vorderen van de groei, zien we dat bij het isabeljong langzamerhand de rode oogkleur verdwijnt. Dit proces houdt gelijke tred met de vedergroei en de daarmee gepaard gaande productie van de melaninen. Is de vogel eenmaal goed in de veren, dan kunnen we alleen bij een bepaalde lichtinval iets van een roodbruine oogkleur bespeuren.

Dit is absoluut niet het geval bij de inokanarie. Onverschillig welke factoren van pigment zij maskeert, de kleur van de ogen is — rood — en blijft steeds duidelijk waarneembaar. Wel maakt het enigszins verschil of we het te doen hebben met een — ino —, die de factoren voor groen of isabel maskeert. Hierbij kunnen we een kwaliteitsverschil in rood herkennen. Het fenomeen — ino — bij de kleurkanarie moeten we wat breder zien, als het letterlijke begrip — albino —.

Dit is niet alleen bij onze vogels, doch ook andere diersoorten in de ino-variantie hebben dit gemeen. In het toenmalige Nieuw-Guinea heb ik meerdere malen z.g. Albino's gezien. Op een klein eilandje in de Bandazee heb ik wel eens een gehele stam gezien, die het kenmerk — ino — droegen. Blond, roesechtig kroeshaar, blanke huid met lichte pigmentatievlekken. Deze mensen bleven zoveel mogelijk uit de felle zon, zij schuwden fel licht in hun ogen. Bij hun was er ook sprake van een variatiebreedte in haar en huidskleur.

Ditzelfde vinden we terug bij de inokanarie. De pigmentatie die wij vinden bij inokleurige wezens, wordt in hoofdzaak teweeg gebracht door het nog aanwezig zijn van bruin-phäomelanine.

Zo zullen we ook bij sommige inokanaries de aanwezigheid van phäomelanine in de toppen der veren vast kunnen stellen.

De inofactor tast de beide aanwezige melanine-

soorten aan, de phäo en eumelanine. Doch de sterkste werking oefent zij uit op de zwarte of donkerbruine eumelanine. De kweekpraktijk heeft dit al bewezen. **De inofactor heeft geen vat op de aanwezige vetstofkleur.**

We zullen de klassieke pigmentkleuren eens onder de loupe nemen, en zullen in het kort weergeven hoe hun verschijningsvorm is, indien zij de dubbele inofactor bezitten.

SLOT

Hierbij zij opgemerkt, **dat de inofactor onafhankelijkheid vererft en recessief is.** Dit houdt dus in, dat zij dubbel aanwezig moet zijn, wil zij haar werking kunnen openbaren.

De isabel is in het bezit van bruine kleurstoffen, te weten de gereduceerde bruinphäomelanine (opbleekfactor) en bruineumelanine.

Bezit zij nu de dubbele inofactor, dan is het resultaat een blanke vogel met rode ogen. Alleen de donskleur laat nog een spoor van pigmentatie zien. De bruine kanarie bezit evenals de isabel twee soorten bruinmelanine, het volledige bezit van phäomelanine en eumelanine.

Nu zullen we zien dat deze vogel als ino in de mannelijke lijn praktisch blank is, rode ogen en de donskleur is lichtbeige.

De poppen echter bezitten een gemarmerd bruinpatroon, hetgeen veroorzaakt wordt door de nog aanwezige phäomelanine, dat zich nog in de toppen van de veren bevindt. Zonder moeite kunnen we bij hun de mannen van de poppen onderscheiden. Bijzonder fraai zijn deze ino's als zij de zilvertint (witfactor) bezitten. En inderdaad kunnen we zo'n zilverbruine ino-pop moeilijk een albino noemen, ondanks haar robijnrode ogen.

Voor deze vogel heeft men de benaming Phäo-ino gelanceerd (Druart), men bedoelt hiermee dan de inokanarie welke genetisch bruin is.

In Frankrijk (Ascherie) spreekt men wel van — maronn — (kastanje). Het is mij allemaal best, doch laten we proberen een lijn aan te houden.

De benaming — phäo-ino —, lijkt mij het meest geschikt en verantwoord.

We kunnen dan spreken van phäo-albino (zilverbruin-ino) of phäo-rubino (o. roodbruin-ino) en phäo-lutino (bruin-ino).

Het verschil van man en pop dat bij deze ino's zo enorm groot is, vraagt om een verklaring. Doch deze is nog niet zo eenvoudig te geven. Dat we hier te maken hebben met een secundair geslachtskenmerk is wel zeker.

Foto: P. Ramaekers

Saffraanvink

Een regelmatig uit Zuid-Amerika ingevoerde vogel is de Saffraanvink (*Sycalis flaveola*). De man wordt gehouden om zijn mooie gele vederdos en zijn heggemus-achtige zang. Hij behoort tot de familie der Fringilidae (vinken-gorzen), wat ook blijkt uit de mogelijkheid van kruising met de kanarie. Omdat poppen minder vaak worden ingevoerd dan mannen en men bovendien niet altijd een geschikt paartje krijgt, blijven broedresultaten vaak uit.

Ons paartje bleek in 1967 voor elkaar geschapen. Ze brachten in de buitenvolière 7 jongen groot, waarvan echter vrij spoedig na het uitvliegen 5 de dood vonden o.a. "dankzij" een grote Cubavinkman. Deze buitenvolière is 9 x 2 x 2 mtr. en beplant met vlierstruiken, berken, Japanse sering, buxus en verschillende soorten lage struiken, verder is ze overdekt met een forse bruidssluier. Om zowel zwakke als sterke vogels te laten broeden hebben wij het geheel in tweeën gedeeld.

In 1968 scheidden wij de Saffraanvinken van de grote Cubavinken, zodat ze met frisse moed opnieuw konden beginnen, hetgeen resulteerde in het leggen van 1 eitje, wit met bruinevlekjes en 19 x 13 mm. groot, op 16 maart. Het wijfje broedde vanaf 17 maart op 2 eitjes in een gesloten nestkastje (doorsnede opening 4 x 5 cm.) in het tamelijk dicht bevolkte winterverblijf. Op 31 maart kwamen 2 jongen uit, die na een week geringd konden worden. Ze groeiden voorspoedig op een zaadmenu (o.a. gele gierst) met daarnaast wat opfokvoer, dat hen toegediend werd door beide ouders. Ze vlogen na 17 dagen uit, hoewel dit naar later bleek ook eerder kan gebeuren, afhankelijk van de hoeveelheid levend voer (meelwormen).

De volgende 3 broedsels leverden nog eens 8 jongen op.

56

Kweek-

Tenslotte zou ik nog enkele algemene opmerkingen willen plaatsen over het broeden van Saffraanvinken. Ze waren bijzonder gevoelig voor storingen in de periode dat ze een nestkastje zochten. Als het popje eenmaal op de - meestal 3 tot 5 - eieren zat, liet ze voorzichtige controle wel toe.

De uitgevlogen jongen waren na 14 dagen zelfstandig, werden echter na het uitvliegen van de volgende jongen niet verjaagd. De jonge mannen begonnen na 1 tot 2 maanden met zangoefeningen en zullen pas in het tweede jaar zichtbaar van de poppen verschillen.

De Saffraanvinken zijn mijns inziens weinig eisen stellende vogels en het niet broeden kan, zoals zo vaak bij niet al te makkelijk broedende vogels, een gevolg zijn van een onjuiste combinatie.

Grote Cubavink

De grote Cubavink wordt minder ingevoerd dan zijn broertje de kleine Cubavink en is daarom minder bekend. Dit lid van de vinken-gorzenfamilie is ruim 10 cm. lang, grotendeels donkergroen met een gele keel en gele kopstrepen. Het mannetje heeft een zwarte borstvlak, welke bij het popje ontbreekt. Het is een leuk vogeltje, dat in het broedseizoen zeer pittig wordt en binnen zijn territorium geen enkele vogel duldt.

Het paartje dat ik begin 1966 aanschafte, bracht het in dat jaar tot 2 uitgevlogen jongen, die tijdens een zeer hevig onweer verdronken. In 1967 maakten beide vogels een bolvormig nest in een halfhoge spira. Dit nest, van zowel droog als vers gras mat 15 x 9 cm. Het was van binnen niet extra gestoofd. Op 31 mei legde het popje haar eerste (lang-

Wessel

De /

ervaringen

Door H. Meek

werpige) eitje, dat nog door 2 gevolgd werd en die ze vanaf 1 juni bebroedde. Omstreeks de 14e juni, kwamen 2 van de 3 eitjes uit.

De jongen werden door beide ouders gevoerd met veel zaad en een onbekende hoeveelheid levend voer (meelwormen en insecten). Toen ze 2 weken oud waren, verlieten ze het nest en hadden door de verbazingwekkende agressiviteit van de vader geen gevaar te duchten van andere vogels. Na nog eens 2 weken waren ze zelfstandig.

Het volgende broedsel is voor mij raadselachtig gebleven, daar ik op vakantie was. De 2 jongen uit dit nest vlogen hoogstens 3 weken na de eersten uit, misschien door de mooie zomer van 1967.

Door de onverwachte dood van het mannetje in de winter hebben de jongen van 1967 samen met het overgebleven popje het in 1968 niet verder kunnen brengen dan een paar onbevuchte eieren.

Maar misschien heb ik met deze - ondanks hun folheid - toch sympathieke vogels in 1969 meer succes.

Boliviaanse kuifkardinalen

Na 2 jaar van mislukkingen had ik wat betreft de Boliviaanse kuifkardinaal (ook wel dwergkardinalen genoemd, in de wetenschappelijke taal *Lophospingus pusilla*) weinig hoop voor 1968. En in 1968 mislukten dan ook de eerste 3 broedsels, doordat de pop de jongen na ongeveer een week uit het nest wierp. Mijns inziens kan ze dat gedaan hebben omdat:

1e. Er te weinig levend voer was (meelwormen, mierepoppen)

2e. Alléén meelwormen in het begin schadelijk is voor de jongen.

Op 15 augustus legde het popje in een metalen nestbakje, dat door het mannetje was uitgekozen, een eitje. Dit metalen bakje was eerst wat gestoffeerd met strootjes en touw en het bevond zich in een rijkelijk begroeide voliére, 1,90 m. hoog, een gemiddelde breedte van 1 m. en een lengte van 9 m. Op 16 augustus broedde ze op 2 eitjes. Ze hadden vage grijze en bruine vlekken en heldere inktspatjes, ze maten 18 x 20 mm. De pop broedde 12 dagen op de beide eitjes, die ze alleen verliet om voer te halen, terwijl het mannetje haar af en toe een meelworm bracht. De 12 dagen kwamen er 2 paarsblauwe jongen uit, die slecht groeiden zolang ze weinig levend voer kregen. In de tweede week had ik een hoeveelheid verse mierepoppen gehaald, waarvan 7 maal daags één theelepel verstrekt werd met tussenpozen van 1 à 2 uur. Gelukkig had ik nog vakantie, zodat ik de hele dag erop kon toezien dat inderdaad de kuifkardinalen de

mierepoppen kregen. De jongen werden door beide ouders gevoerd.

Het nestbakje werd goed schoongehouden, daar ze de vuile luiers óf wegbrachten óf zelf inslikten. Gezien de slechte vorige resultaten durfde ik pas na 10 dagen meelwormen naast de mierepoppen te geven. Toen ze 12 dagen oud waren "vlogen" ze uit en kropen en fladderden de eerste dagen door de struiken. De jongen waren bijna voortdurend 3 tot 4 meter van elkaar verwijderd, waardoor de kans verkleind werd dat beide jongen tegelijk omkwamen door een ongeluk. Ook is het mogelijk dat het een soort antipathie is tengevolge van voedselconcurrentie.

Ik had voor het grootbrengen van deze jongen het volgende schema:

9, 11, 13, 15 en 17 u. : mierepoppen met enkele meelwormen

10, 12, 14, 16 en 18 u.: meelwormen.

In totaal ongeveer 100 meelwormen per dag, die echter niet allen naar de jonge kardinaaltjes verdwenen, daar ook andere vogels ze met graagte aten.

Opvallend was dat de oudervogels elk hun uitverkoren jong hadden, die alleen door haar resp. hem gevoerd werd.

Om een mij onbekende reden lustte één van de jongen na 5 weken na zijn geboorte plotseling geen meelwormen, op dat moment het hoofdvoedsel, of kon ze niet meer binnenkrijgen, zodat het ondanks verwoede pogingen van de pop en mijzelf 6 weken oud stierf. Het andere jong is nog steeds in leven en is - gezien enkele zwakke zangpogingen - hoogst waarschijnlijk een man.

Wissel

De

ENGELSE POSTUUR- KANARIES

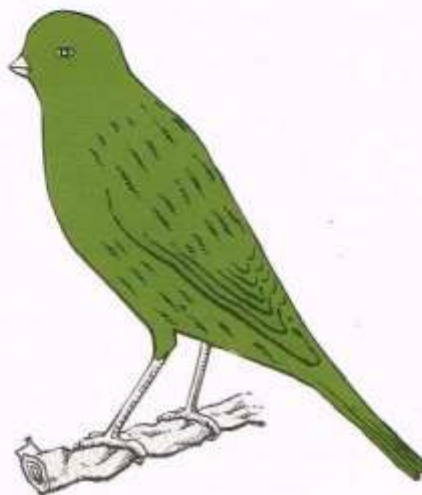
P. J. Sanders

Dit is een tak van onze liefhebberij, waarvan we gewoonlijk niet veel horen en dat is zeker erg jammer, daar 'n goede groene kanarie, zei het 'n Yorkshire, Norwich, Border of Gloster, 'n heel prachtige vogel is. Omdat ze 'n donkere bevedering hebben worden ze dikwijls door velen vermeden, maar bij het kweken van goed gekleurde postuurkanaries zijn ze onontbeerlijk. Als alleen maar met geheel egaal gele vogels wordt gekweekt, zal de felle gele boterbloemkleur vlug verdwijnen. De hooggele zal citroenkleurig en de lichtgele witgeel worden en dat zijn erge fouten, waardoor ze natuurlijk punten verliezen op de tentoonstelling. Als U echter van deze slecht gekleurde kanaries hebt, kunnen die niet verbeterd worden zonder het gebruik van donker bonte of geheel groene vogels. 'n Groene postuurkanarie moet gras-groen zijn, met donkere staart en vleugelpennen. Op de rug en aan de zijden van de vogel moeten mooie zuivere donkere streepjes zijn. Deze streepjes moeten goed helder zijn en er niet uit zien alsof ze wazig zijn. Het is niet gemakkelijk om 'n groene postuurkanarie te vinden die aan alle eisen voldoet, maar het is ook niet méér gemakkelijk om 'n ideale vogel van 'n andere soort te vinden, dus dit kan niet het bezwaar zijn waarom vele liefhebbers liever lichtgekleurde vogels willen hebben. De snavel, poten, tenen en nagels moeten donker zijn. De vorm van de vogel moet evenals de houding en de maat hetzelfde zijn als van de ideale kanarie van zijn ras. Als we dit allemaal in één vogel hebben dan zijn we al 'n heel eindje onderweg, maar toch nog niet helemaal daar, want er kunnen nog wel 'n aantal fouten aanwezig zijn. De meest voorkomende is 'n keel die te licht is. 'n Andere dat er lichte bevedering is onder de staart of lichte dijbenen. Vroeger gebeurde het dikwijls dat de kop te donker werd, maar dat is tegenwoordig niet dikwijls het geval. Wat echter wel dikwijls te zien is, en dat is erger, is dat de vogels er bronsachtig uitzien. De reden van de te donkere koppen is dat teveel groene x groene gekweekt werd zonder donkerbonte af en toe te gebruiken. Dus zonder het gebruiken van donkerbonte kanaries worden ze uiteindelijk te donker, maar als ze te veel met d.b. worden gekruisd, dan komen de lichte fouten veel voor de dag. Als met twee donkerbonte postuurkanaries

58

DE GROENE POSTUURKANARIES.

wordt gekweekt is er toch wel 'n goede kans dat er tussen de jongen geheel groene zullen zijn, maar gewoonlijk bezitten ze dan toch een of meer van de lichte fouten. De reden waarom er zoveel bronsachtige groene zijn, is omdat ze men cinnamon kanaries gekruisd zijn geweest. Om de zuiver grasgroene vogels te kweken mogen nooit geen cinnamons gebruikt worden, want als dat toch wordt gedaan zal dat al in het eerste jaar aan de jongen te zien zijn. Er is plaatsgebrek in dit artikel daarom zullen de cinnamons 'n volgende maal beschreven moeten worden. Als we toch van deze bronsachtige kanaries hebben, en er zijn er duizenden van, dan is maar één snelle manier om die zo gewenste groene kleur terug te krijgen en dat is door het gebruik van blauwe vogels.

Licht-geel-groene border kanarie

Het resultaat van brons-groen x blauw zal zijn 50 % blauwe en 50 % groene vogels, dat is als ze zuiver rasvogels zijn, want alle wit gegrunde postuurkanaries zijn dominant wit. Meer hier over op 'n andere keer. Het kan soms gebeuren dat in een nest alle jongen van dezelfde kleur zijn, maar gemiddeld over de jaren zullen er 'n gelijk aantal groene en blauwe komen. Soms moet deze groene x blauwe meermalig worden gedaan, maar dat ligt veel aan de hoeveelheid van brons dat er aanwezig is in de groene vogels. Blauwe postuurkanaries zijn niet zo gemakkelijk verkrijgbaar als de groene. In borders

Wessel

De,

en glosters zijn er meer dan van de andere rassen. In Engeland moeten de yorkshires en de norwich gekleurd zijn voor het tentoonstellen door het voeren van rood kleurvoer, maar dit geldt natuurlijk niet voor de groenen, want daardoor zou de grasgroene kleur natuurlijk verdwijnen. Als 'n groene postuurkanarie een of meer van de eerder genoemde fouten heeft, wil dat echter niet zeggen dat hij daardoor op de tentoonstelling gediskwalificeerd zal worden, maar hij zal punten verliezen naar gelang de hoeveelheid daarvan. Vogels worden in Engeland op de tentoonstellingen nooit in de hand genomen, en ook als ze een of meer fouten bezitten die niet zichtbaar zijn als ze in 'n normale T.T. kooi worden gekeurd, zelfs ook als de keurmeester die fouten toch weet, zullen ze toch niet in aanmerking worden genomen.

Voor 'n beginner is het misschien niet zo erg gemakkelijk om 'n H/G te onderscheiden van 'n L/gele groene postuurkanarie. Op de H/gele zijn de rug en zijde streepjes evenals de pennen zwarter en deze vogel zal er dan ook veel helderder uitzien om dat de donsveren helemaal groen zijn, maar met de L/gele is dat niet zo omdat daar de donsveren 'n donker randje hebben. Over het algemeen zijn de groene kanaries de sterkste van hun ras en zijn daar door ook meer vruchtbaar. Dit zal waarschijnlijk wel zijn omdat ze meer op hun originele stamhouders lijken n.l. de wilde kanaries, tenminste wat de kleur betreft, want behalve dat is er verder niet veel vergelijking meer. Verder zal hier over niet meer geschreven hoeven te worden, want dat werd al ten volle beschreven in 'n vroeger artikel. Ook met groene postuurkanaries is het de praktijk om altijd H/G x L/G te gebruiken met het kweken.

□

EEN OUDE PUTTER

Van een kennis kreeg ik onlangs een brief met diverse bijzonderheden op vogelgebied en een ervan, handelde over de leeftijd van een putter. Ik vond het dermate interessant, dat ik het de lezers van „Onze Vogels” niet wil onthouden:

„Ook wil ik u iets vertellen over mijn ervaring welke ik heb gehad met een putter. Meer dan 30 jaar ben ik reeds volièrehouder. Hierin heb ik kanaries en enkele tropische vogels. Ook behoorde hierbij een man-putter, welke ik destijds van een kennis van mij, die ook volièrehouder was, overgenomen had. Deze putter moet dus al enige jaren oud geweest zijn voordat deze in mijn volièere kwam en nu komt het, hij is **24 jaar** bij mij in leven gebleven.

M. de Jong

Mijn voorganger had hem ook al enkele jaren en laten we zeggen dat de vogel misschien 3 à 4 jaren (kan m.i. ook jonger zijn geweest. De J.) oud was toen deze gevangen is, dan kunnen we stellen dat deze vogel zeker **30 jaar** oud geworden is.

De laatste jaren was hij gepaard met een gele opokanarie. Ik heb hier zeker 18 jongen mee gekweekt, vanzelfsprekend bastaarden, prachtzangers en mooi van kleur! Zodra de jongen ter wereld waren, kwam de putter in actie met voeren en had de opokanarie hier weinig aan te doen. Zelfs het laatste jaar voordat de putter stierf kweekte ik nog een nestje met 4 jongen, welke alle door de putter grootgebracht werden.

De putter heb ik laten prepareren en heeft veel jaren geprikt in mijn woonkamer."

Tot zover de brieven-schrijver. Wellicht zijn er lezers die eveneens dergelijke interessante ervaringen hebben?

KLEUR- KANARIE

Vererving

H. J. Veerkamp

De klassieke blauwfactor.

Tot nu toe hebben we behandeld de verschijning van de gepigmenteerde (E^+/E^+) en de ongepigmenteerde (E/E) kanarie, de factoren die gelegen zijn op het x chromosoom, de zogenaamde geslachtsgebonden verervende factoren. Zover wij de geslachtsgebonden verervende factoren hebben besproken, hebben deze betrekking op de pigmentkleur. De factoren $z^+ rz^+ rb^+ / z rz rb$ zijn niet de enigste die geslachtsgebonden vererven. Er zijn nog enkele andere, doch deze oefenen hun invloed uit op de carotinoiden, namelijk de mozaïek en de ivoorfactor. Voorlopig zullen we deze laten rusten en ons eerst de werking van de bruinfactor B^+ , de geelfactor G^+ en de intensiefactor I^+ nader uiteen zetten.

Bij elke gepigmenteerde kanarie is steeds de B^+ factor in min of meerdere mate actief. We kunnen door middel van selectieve kweek de kwaliteit van het pigment opvoeren, verbeteren, verminderen en vermeerderen. Zo zullen we bij de agaats en isabel streven naar een vermindering van de melaninekleurstoffen. Bij bruin en groen trachten we het bezit aan melanine te verstevigen tot een maximaal bezit. Dat dit niet altijd even gemakkelijk gaat weet elke liefhebber uit ervaring. Een kanarie van in de 90 punten fokken we niet zo gemakkelijk. Voordat we zover zijn dat we zulke toppers in de kooi hebben, dan is er heel wat werk aan voorafgegaan. Voornaam is daarbij de gespecialiseerde kweek. En dat moet even gezegd worden, dit is de laatste jaren wel wat losgelaten. Grotendeels is dit veroorzaakt door de uitbreiding van het aantal kleuren in de kanarie. Te pas en te onpas heeft men broedparen bij elkaar gezet, die in wezen geen juiste partners vormden. Hoofdzak bij de meeste kwekers was en is om een begeerde factor, zoals opaal, pastel, ivoor en andere factoren over te hevelen op anderen kleuren. Op zich zelf prijzenswaardig, maar we mogen daarbij niet te veel rekenen op tentoonstellingsvogels. Ik moet hierbij aan toevoegen dat kwekers van naam, die de laatste jaren wat op de achtergrond op tentoonstellingsgebied zijn geraakt, vanwege hun vele geëxperimenteerde, zich aan het herstellen zijn. Ze hebben de handen weer krachtig aan het roer geslagen en trachten nu de kwaliteit van hun vogels te verbeteren. Sommige van hen is dit al aardig gelukt. Voor hen hoeft ik deze artikelenreeks niet te schrijven, maar juist voor de vele liefhebbers voor wie het factorencomplex van de kleurkanarie nog een vrij duistere zaak is.

Vooral de blauwfactor, die wij klassieke blauwfactor noemen ter onderscheiding van de blauwstructuur van de opaal, kan van grote invloed zijn op het totale kleurbeeld.

Voorheen werd de blauwfactor alleen maar gezien als 'n factor die een structuurverandering in de veren veroorzaakte, waardoor de kleuruiting van de vetstofkleur veranderde.

De geelfactorige krijgt door het bezit van de blauwfactor een citroengele kleur. Niet ten onrechte wordt de **blauwfactor** dikwijls **citroenfactor** genoemd. De gele vetstofkanarie in het bezit van de blauwfactor wordt aangeduid als **citroengeel**. Bij de gepigmenteerden komen ook citroenkleurige voor, zoals citroenagaat, citroenbruin etc. Bij onze Bond zijn deze citroenkleuren niet erkend als t.t. vogel.

De factor B wil zeggen — bruinphaemelanine —. Dit is het pigment wat zich in hoofdzaak in de toppen der veren bevindt. Dit wil zeggen in de toppen der **kleurbepalende baarden**.

Als uitgangspunt nemen we een groene kanarie met een grauwwachtig uiterlijk. Duidelijk kunnen we bij deze vogel het bezit aan phaemelanine vast stellen. Tussen het bestrepingsspatroon en in de flanken is dit goed zichtbaar. Zodra de blauwfactor aanwezig is, afhankelijk van haar sterkte, dan verdwijnt dit bruin in min of meerdere mate. De lengte van de bevedering en een sterk geelbezit werken mee aan een volledige werking van de blauwfactor. Kort gesteld kunnen we het op de volgende manier samenvatten.

De blauwfactor maximaal aanwezig, korte bevedering en hooggele vetstofkleur, zal de groene kanarie doen schitteren als een wezenlijke groene kleur. Citroengroen van het zuiverste soort. In werkelijkheid zijn we inconsequent met de benaming van de citroengroene die wij stellen. In het vraagprogramma wordt gesteld — goudgroen —.

In de Standaardeisen kunnen we lezen als een der hoofdpunten van goudgroen; bezit van de **dubbele blauwfactor**. Wat is hier nu de oorzaak van? In het verleden is gebleken dat op elke t.t. de gevraagde goudgroene en als zodanig gekeurd, dat juist de vogel met het hoogst aantal punten in het bezit was van de blauwfactor. Omstreeks 1953 heeft men de knoop doorgehakt en als eis gesteld dat de ideale goudgroene in het bezit moet zijn van de dubbele blauwfactor. In werkelijkheid is het dus citroengroen.

Het is gebleken dat de blauwfactor een tweeledige werking heeft.

A. Zij veroorzaakt een structuurwijziging in de kleurbepalende baarden, daardoor wordt de gele vetstofkleur citroenkleurig van uiting.

B. Het bruinphaemelanine wordt verdrongen, hiervoor in de plaats wordt eumelanine gevormd.

Het onder punt A. genoemde was ons al lang bekend. Punt B., de verdringing van de bruinphaemelanine, daarvoor in de plaats eumelanine, is gebleken na vele microscopische onderzoeken (Beckmann). Zo zal bij de groene en de agaat zwarteumelanine gevormd worden en bij de bruine en isabel bruineumelanine. Dit heeft als gevolg dat de groene en agaatvogel donkerder van uiterlijk worden, meer zwart en de bruine en isabel worden hard van kleur.

Voor een op de praktijk afgestemde methodiek bezigen we voor het aanduiden van de blauwfactor, de mutatie van B⁺ in B. Dit wil zeggen muteren van phaemelanine in eumelanine.

Het kan heel goed mogelijk zijn, dat de tweezijdigheid van de blauwfactor wordt gevormd door twee nauwegekoppelde factoren. Dit hebben we niet met zekerheid vast kunnen stellen. Voor praktisch gebruik hebben we de blauwfactor in een symbool samengevat.

Op de volgende manier gebruiken we de symbolen.

$\frac{B^+}{-}$ wildvorm, $\frac{B^+}{B}$ enkele blauwfactor, $\frac{B}{B}$ dubbele blauwfactor.

We gebruiken de uitdrukkingen, **enkele en dubbele blauwfactor**. We weten echter uit ervaring dat zij in verschillende graden werkt. Dit is niet zo vreemd, meerdere factoren hebben dit gemeen. Precies omschrijven wat nu de enkele en de dubbele factor is, is niet concreet te geven.

Gebleken is dat de blauwfactor minimaal en maximaal kan werken.

De blauwfactor is een onafhankelijk verervende factor, haar werking is intermediair. We gebruiken de hoofdletter B. We kunnen het inplaats van intermediair, een onvolledige dominantie noemen.

Zoals meerdere malen is gezegd, gebruiken we alleen die symbolen die direct nodig zijn om een schema uit te werken. De mogelijkheden met de blauwfactor zal ik in enkele schemaatjes duidelijk maken.

Groene man x citroengroene pop.

$$\frac{(x) z^+ B^+}{(x) z^+ B^+} \times \frac{(x) z^+ B}{(y) B} = 50\% \frac{(x) z^+ B^+}{(x) z^+ B} \text{ en } 50\% \frac{(x) z^+ B}{(y) B}$$

U ziet zowel de mannen en poppen hebben dankzij de onafhankelijke vererving van de blauwfactor, de enkele blauwfactor van moederszijde ontvangen. Door de onafhankelijke vererving kan het gebeuren dat de factor B terecht komt in een der beide gameten. Voor de homozygote groene man is dit van geen belang. Bij de pop echter hebben we te maken met twee soorten gameten, namelijk de gameet waarin zich het x chromosoom en de gameet waarin zich het y chromosoom bevindt. De kans dat de factor B⁺ of B in het x of y chromosoom terecht komt is gelijk. Dit houdt in dat de pop met de enkele blauwfactor niet twee maar vier soorten gameten kan vormen.

Wissel

De

Hoe verder dat we komen met de vererving des te meer krijgen we te maken met verschillende gameetvormingen. Dit lijkt een ingewikkelde zaak, toch is het vrij gemakkelijk vast te stellen.

We hebben verschil x tegenover y , en verschil tussen B^+ en B . Dit wordt dan $2^2 = 2 \times 2 = 4$. Laten we deze vaststaande regel goed onthouden, steeds zal zij ons te pas komen bij het uitwerken van de formules.

Stelt u zich voor dat u vier verschillen vindt in een formule. Dan wordt de mogelijkheid tot het aantal verschillende gameetvormingen $2^4 = 2 \times 2 \times 2 \times 2 = 16$. Zestien mogelijkheden dus.

Laten we nu de groene man en de groene pop, beide in het bezit van de enkele blauwfactor in schema zetten en kijken wat er gebeurd.

$$\begin{array}{c} (x) z^+ B^+ \\ (x) z^+ B \end{array} \times \begin{array}{c} (x) z^+ B^+ \\ (y) B \end{array}$$

$$\begin{array}{c} \text{Gameetvorming man} \\ 1. (x) z^+ B^+ \\ 2. (x) z^+ B \end{array}$$

$$\begin{array}{c} \text{Gameetvorming pop} \\ 3. (x) z^+ B^+ \\ 4. (y) B \\ 5. (x) z^+ B \\ 6. (y) B^+ \end{array}$$

Zonen

$$\begin{array}{c} 1. (x) z^+ B^+ \\ 3. (x) z^+ B^+ \end{array} \text{ groen}$$

$$\begin{array}{c} 1. (x) z^+ B^+ \\ 5. (x) z^+ B \end{array} \text{ groen/enkele blauwfactor}$$

$$\begin{array}{c} 2. (x) z^+ B \\ 3. (x) z^+ B^+ \end{array} \text{ groen/enkele blauwfactor}$$

$$\begin{array}{c} 2. (x) z^+ B \\ 5. (x) z^+ B \end{array} \text{ groen/dubbele blauwfactor}$$

Dochters

$$\begin{array}{c} 1. (x) z^+ B^+ \\ 4. (y) B \end{array} \text{ groen/enkele blauwfactor}$$

$$\begin{array}{c} 1. (x) z^+ B^+ \\ 6. (y) B^+ \end{array} \text{ groen}$$

$$\begin{array}{c} 2. (x) z^+ B \\ 4. (y) B \end{array} \text{ groen/dubbele blauwfactor}$$

$$\begin{array}{c} 2. (x) z^+ B \\ 6. (y) B^+ \end{array} \text{ groen/enkele blauwfactor}$$

De bovenstaande paring laat ons de mogelijkheid zien, om uit twee enkelblauwfactorigen, zowel enkel als dubbelblauwfactorige en vogels zonder blauwfactor te fokken. Er zijn meer mogelijkheden met de blauwfactor. We kunnen schema's uitwerken door gebruik te maken van vogels met en zonder blauwfactor, dubbele en met enkele blauwfactor. Houdt steeds goed de onderlinge verschillen in de gaten. Nog een voorbeeld.

$$\text{Groene/agaat man in het bezit van de enkele blauwfactor.} \begin{array}{c} (x) z^+ rb^+ B^+ \\ (x) z^+ rb B \end{array}$$

We zien het verschil tussen rb^+ en rb en B^+ tegenover B . Dit wordt dan $2^2 = 2 \times 2 = 4$. We kunnen dan de volgende gameetvormingen krijgen.

$$(x) z^+ rb^+ B^+, (x) z^+ rb B, (x) z^+ rb^+ B, (x) z^+ rb B^+.$$

Zoudt u een groene passe-partoutman met enkele blauwfactor gebruiken en houdt rekening met eventuele crossing-over dan kunnen er acht verschillende gameten worden gevormd. Probeer u het maar eens. U begrijpt wel als we gebruik gaan maken van de intensiefactor, geelfactor in enkele en dubbele vorm in de vogels met enkele of dubbele blauwfactor, wat een variaties we kunnen hebben in onze geelfactorige vogels. De volgende maal zullen we deze in onze bespreking betrekken.

Wissel

De 1

De Curaçao-parkiet in de vrije natuur

Over de kweek van deze parkiet behoef ik u niets te vertellen, aangezien hierover uitvoerig in een interessant artikel het een en ander uit de doeken is gedaan door de heer W. de Leeuw op pagina 447 in het oktobernummer van ons tijdschrift. De heer De Leeuw noemt de vogel echter, in navolging van Neunzig en Rutgers, St. Thomasparkiet. Officieel is deze naam echter niet geheel juist, hetgeen u in de loop van dit verhaaltje wel duidelijk zal worden.

Aratinga pertinax enige te noemen - een groot gedeelte van noordelijk Zuid-Amerika, van Panama tot Noordoost-Brazilië, alsmede een aantal eilanden benoorden Venezuela, waaronder ook Aruba, Bonaire en Curaçao.

De verschillende ondersoorten vliegen vrijwel nimmer van het ene eiland naar het andere, maar aangezien ze wel eens door de vissers mee genomen worden en losgelaten, vindt soms vermenging plaats. Het is dan ook verbazend moeilijk vast te stellen welke ondersoort men voor zich heeft. Te allen tijde kan men het best af gaan op de koptekening en deze is bij *Aratinga pertinax pertinax* - de vogel waar het hier om gaat - als volgt: de oordekveren en de zijden van de kop zijn opvallend oranjegeel; de smalle verbindingslijn hier tussen, welke over het voorhoofd loopt, is geel. De kruinveren zijn blauwachtig groen tot licht blauw, maar zelfs bij deze subspecies zijn de kopkleuren niet zelden afwijkend en bestaat er een grote variatie in uitbreiding en helderheid van de oranjegele kleur.

Deze ondersoort komt uitsluitend voor op Curaçao/Weliswaar is hij een paar honderd jaar geleden van Curaçao geïmporteerd op St. Thomas en heeft hij zich daat in het begin heel aardig weten te handhaven, maar het schijnt dat het aantal vogels aldaar zeer hard achteruit gaat. Naar verluidt treft men ze alleen nog maar aan op het oostelijk deel van het toch al niet grote eiland. De naam St. Thomasparkiet ben ik alleen maar tegen gekomen bij Neunzig en later bij Rutgers, want in de mij ten dienst staande lectuur wordt alleen gesproken van *Westindische parkiet* (Caribbean Paroquet), waaronder alle subspecies uit het Caraïbisch gebied vallen, terwijl *Aratinga p.pertinax* de specifieke naam *Curaçao parkiet* (Curaçao paroquet) heeft. Op Curaçao kent men hem als *prikichi*, het geen parkiet

M. de Jong

betekent. En wie ken op genoemd eiland die „schreeuwleijkerds” niet? Alleswegen vallen ze op door hun felle kleuren en meer nog door hun doordringend krijzend geschreeuw. Zij zijn als het ware de 'wachters van de koenoekoe'**), zoals bij ons de wulpen wel eens de 'wachters van het duin' worden genoemd. Als wij de knoek introkken om vo-

geltjes te kijken, waren het altijd weer deze 'mormels' die de hele vogelwereld alarmeerden. Wat hebben wij die krenge - excusez le mot! - wel verwenst! Men kent deze parkiet reeds zeer lang op het eiland. In een oud geschrift, daterend uit 1635, wordt reeds melding gemaakt van de vangst van „piriquitos" door Caraïbische Indianen, die ze af-

**) Koenoekoe: het 'platteland' van Curaçao.

Ussel

De

stonden aan Hollandse kolonisten. Linnaeus die deze vogel *Aratinga pertinax* noemde, doelde stellig op de van Curaçao afkomstige ondersoort en gerust kan dan ook worden aangenomen dat de eerste „*pertinaxen*“ hun intrede deden in Europa in het midden van de 18e eeuw. De oudste balgen in het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden zijn echter gedateerd: 1885. Op Curaçao kan men deze parkieten overal aantreffen waar zich maar geboomte bevindt, zelfs op de top van de 372 meter hoge Sint-Christoffel

Kieskeurig zijn ze allerminst, want nu eens snoepen ze van de vruchten van cactussen of sappige boomvruchten, zoals zuurzak, mango's, mispels en dergelijke, dan weer doen ze zich uitgebreid te goed aan de peulen van diverse peuldragende bomen, struiken en xerophyten. Maar dat is het ergste niet! Zij kunnen namelijk het cultuurgewas van Curaçao, de kleine mais (*maishi chikitu*) - een variëteit van het bekende kafferkoren - niet met rust laten. Ze ruïneren zowel het nog te velde staande gewas, terwijl de aren nog groen zijn, als de kolven van het reeds in schoven staande landbouwprodukt, dat onmisbaar is voor de inheemse bevolking. U kunt zich dan ook wel indenken dat vrijwel elke Curaçaoenaar een broertje dood heeft aan alles wat 'prikich' is! De nestholen van deze 'geelkoppen' kan men aantreffen in kalksteenwanden, in nissen en spleten, in rotsen, in gaten in oude verweerde of vermolmdde stammen, maar vaker nog in nog bewoonde boomnesten van termieten. De gehakte gangen lopen enigszins gebogen, hebben een diameter van maximaal 10 cm en bereiken een lengte van ongeveer een halve meter. (Nu heeft u meteen een indruk hoe omvangrijk zo'n termietenest kan zijn!) Aan het eind van de tunnel bevindt zich een soort 'ketel', een ovale ruimte met een doorsnee van 25 cm en een hoogte van ongeveer 15 cm. Hierin komen de vier tot zeven witte eieren te liggen, doorgaans op de kale bodem zonder meer, maar er zijn nesten gevonden met een dunne 'voering' van groene veertjes, waarschijnlijk afkomstig van de oude vogels.

Voor het overige verwijs ik u graag naar het reeds eerder genoemde artikel van de heer De Leeuw.

De indische

Als u het kleurenplaatje, dat bij dit artikeltje hoort, oppervlakkig bekijkt, zal waarschijnlijk uw eerste gedachte zijn: hé, koolmezen met een kuif! Inderdaad zijn het mezen, maar beslist geen koolmezen; deze kroonmezen behoren tot de weinige soorten, die getooid zijn met een kuif. Men moet ze in de vrije natuur zoeken in het Himalayagebergte, waar ze voorkomen in twee soorten, alsmede in de Nijgiris, de 'blauwe bergen' in het hoogland van Midden-India. Vroeger werden ze alle drie gerekend tot een apart geslacht, namelijk *Machtolophus* en in diverse vogelboeken komt men dan ook uitsluitend die naam tegen. Later heeft men ze echter ondergebracht bij de echte mezen, die gerekend worden tot het geslacht *Parus*, waartoe ook vrijwel alle Nederlandse mezen behoren. (Een uitzondering vormen de staartmees en het baardmannetje.) De hier afgebeelde soort is *Parus xanthogenus*, de Indische kroonmees, kennelijk een vertaling van het Duitse Kronenmeise. De Britse naam, die mijns inziens sprekender is, luidt *yellow-cheeked tit* dat 'geelwangmees' betekent. In het oostelijk deel van de Himalaya - de afgebeelde soort heeft domicilie in het westelijk gedeelte - leeft *Parus splinotus*, die veel op de vorige lijkt, maar een helder geel voorhoofd heeft en tenslotte nummer drie, *Parus haplotus*, die in Centraal India voorkomt en door de inheemsen wordt betiteld met *Puttani kurivi*, dat erw-vogeltje betekent, daar dit diertje wat graag erwten consumeert.

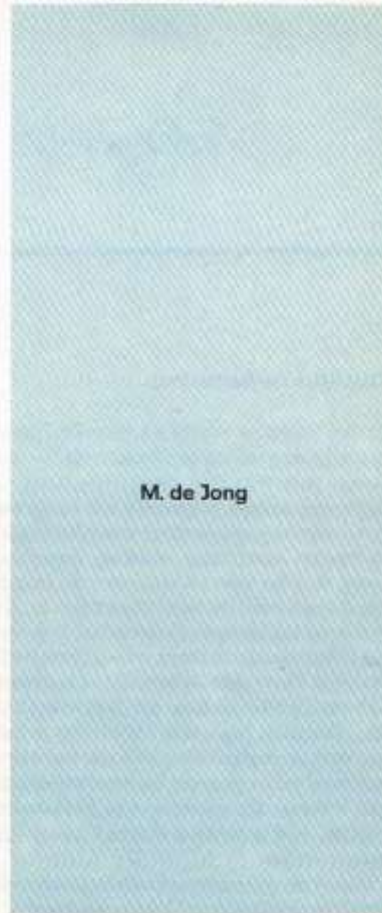
Ook de kroonmeesjes hebben ongeveer dezelfde gewoonten als onze mezen; buiten de broedtijd zwerven ze rond, druk miesperend en sieterend, op zoek naar eterij: 's zomers allerlei dierlijk voedsel zoals insecten, larven, spinnetjes en dergelijke, 's winters zaadjes, bessen en zachte vruchten. Het zijn uitermate behendige klauteraars; evenals onze hemelsblauwe pimpelmezen buitelen ze als volleerde acrobaatjes aan takjes en twijgjes, onder een tevreden sie-sie-sie-geroep, alles minutieus onderzoekend of er in een of ander barstje, spleetje of gaatje iets eetbaars is. Zodra dit ontdekt is wordt het prompt te voorschijn gepeuterd en geconsumeerd.

In de paartijd geeft het mannetje wel eens een kort 'fluitconcert' ten beste om een dametje te bekoren; Hij laat hierbij de vlerkjes ietwat hangen en richt de kuif monter omhoog. Als het huwelijk eenmaal een feit is, wordt een holte opgezocht, liefst een gat in boom op vrij grote hoogte of in een knoest. Sommige soorten zijn al zó aan de mensen gewend, dat ze er niet tegen op zien een plekje in een tuin of park uit te zoeken. Mannetje en vrouwtje zijn ideale partners: samen bouwen ze het nest van gras-

Wessel

De,

kroonmees

M. de Jong

sen, mos, plantestengeltjes en dergelijke, dat later wordt gestoffeerd met haren en veertjes, bebroeden om beurten de vier tot acht witte, bruin gestipelde eitjes en dragen gezamenlijk zorg voor het groot brengen van het kroost. Is dat eenmaal uitgevlogen, dan blijft de familie nog geruime tijd bijeen en het ongedierte dat dan wordt opgeruimd is aanzienlijk!

Volgens Neunzig werden de eerste kroonmezen in het begin van deze eeuw ingevoerd en ik heb me afgevraagd, wat een reis die diertjes achter terug hadden voor ze goed en wel in de Berlijnse diertuin (1907) te zien waren. Toen bestond het vervoer per vliegtuig nog niet en derhalve moesten de diertjes eerst naar een haven in Voor- of Achter-Indië en vervolgens per schip naar Europa! Ook tegen-

woordig worden ze nog wel geïmporteerd, echter steeds in (zeer) kleine aantallen.

In een ruime, goed beplante voliëre kunnen ze goed wennen, hoewel ze aanvankelijk wel eens wat agressief willen zijn. Als voedsel nuttigen ze graag zonnebloempitten, diverse noten en zachte vruchten, een mengsel van universeelzaad, hard gekookt eigeel en geraspte kaas en verder blauwmaanzaad, wat hennep, groenvoer, mierepoppen, diverse insecten en larven.

Hoewel de kroonmeesjes in hun vaderland op aanzienlijke hoogten leven, zijn ze ten onzent toch niet winterhard. Men dient er dus in het barre jaargetij voor te zorgen, dat ze een verwarmd onderkomen hebben.

Wissel

De /

Geachte heer Redacteur

Op 6-6-68 heb ik mij tot de heer Dr. P.Zwart, werkzaam op de afdeling bijzondere dieren van de Rijksuniversiteit Faculteit diergeneeskunde, gewend met enige vragen. Waarom ik mij tot de Heer Zwart met deze vragen wendde? Van elke vogel, die ik tot op heden aan deze afdeling ingezonden heb, kreeg ik altijd een verslag van de doodsoorzaak van de hand van de heer Zwart. Een en ander wijst er dus op dat de heer Zwart één dergenen is, die in het algemeen deze diergroep (vogels) te behandelen krijgt. De vragen waren: Of uit het materiaal, dat de heer Zwart in de loop der jaren door zijn handen had zien gaan, bepaalde conclusies te trekken waren, vooropgesteld natuurlijk dat het aantal van dit materiaal groot genoeg was om conclusies te mogen trekken. De eventueel te trekken conclusies zouden een antwoord moeten geven op de volgende vragen:

1. Zijn er bij de import specifieke (is bepaalde) ziekten bij vogels geconstateerd uit bepaalde landstrekken?

Het zou mogelijk zijn dat de heer Zwart bij de bijv. uit Z.-Amerika afkomstige vogels, die dood aan hem waren toegezonden bijv. bijna altijd als doodsoorzaak coccidiosis of een andere bepaalde ziekte had geconstateerd. Zou dit het geval zijn, dan zouden wij bij de import van een vogel uit zo'n landstreek, waarmede wij toch niet naar een dierenarts - om welke reden dan ook - zouden gaan, en die toch zo goed als zeker ten dode was opgeschreven, op goed geluk het middel (als dit bestaat) tegen die specifieke ziekte maar kunnen geven.

2. Als dit niet het geval is, zijn er dan soms specifieke ziekten voor bepaalde vogelgroepen (bijv. tangara's, lijsterachtigen e.d.) geconstateerd?

Hierbij doe ik U het antwoord toekomen dat de heer Zwart zo vriendelijk was mij toe te zenden:

66

Zeer geachte heer van Wachem

voor Uw brief van 6 juni j.l. dank ik U hartelijk.

Het door U aangesneden probleem is, als ik Uw probleemstelling goed begrijp, een zeer omvangrijke zaak, die bijzonder moeilijk beknopt te beantwoorden is.

Een 1e probleem is b.v. al dat bij klinisch onderzoek van zieke vogels, omdat bij een zieke vogel bepaalde symptomen optreden die bij een gestorven dier ontbreken, andere diagnoses gesteld worden dan aan gestorven dieren.

Generaliserend bieden de getallen van Lindt (Bern) misschien het beste houvast.

Klinische diagnose	% van patienten	Path. Anat. Diagnose	% van patienten
Luchtweegaandoeningen	13	Luchtweegaandoeningen De meesten zijn acute tot subacute Bronchitiden en Bronchopneumoniën	4,7
Digestie apparaat	12	Digestieapparaat Veel parasitaire en wat minder bacteriële enteritiden	60,3
Deficientieziekten Veel in nissen storing.	16	Deficientieziekten	2,7
Centraal Zenuwst. afw. Tumoren	10 4	Centraal Zenuwst. afwijkingen Tumoren	1,4 4,3

Van een specificiteit voor het land van herkomst is niets bekend, zelfs zijn er geen criteria of daarbij alleen gekeken moet worden naar doodsoorzaken bij dieren in het land van herkomst, dan wel enkele uren na aankomst (waarbij dan veel doden door transport n.l. door stress of verzorgingsfouten) dan wel enkele dagen na aankomst (waarbij nieuwe stress en verzorgingsfouten).

Naar mijn mening liggen de hoofdproblemen bij import bij de vangers en verzamelaars in het land van herkomst; bij de wijzen van transport en de verzorging onderweg en bij de behandeling door de handelaar-importeur.

Ussel

De

Wat de koper dan tenslotte in handen krijgt is het droeve resultaat van dagen- of wekenlange wanbehandeling, gevoelig voor het hele scala van uitwendige invloeden, infectieziekten e.d. dat niet met een bepaald medicijn te behandelen is.

Het spijt mij dat ik U hierbij slechts een globaal overzicht en een eigen mening, beladen met gevoelsargumenten heb kunnen geven.

Hoogachtend,
Dr. P. Zwart.

Enige opmerkingen mijnerzijds voor wat dit schrijven betreft:

Klinische diagnose : is de diagnose stellen bij het nog levend dier

Pathologisch anatomische diagnose : is de diagnose stellen bij het dode dier

Digestieapparaat : is spijsverteringsapparaat

Enteritiden : is darmontstekingen

Deficientie : is tekortkoming

Tumor : is gezwel, de groei van het gezwel gaat uit van bepaalde cellen van een weefsel

Stress : is spanning

Uit de getallen van de heer Lindt meen ik te moeten opmaken dat bij 55 % van de zieke vogels klinisch een diagnose was vast te stellen, d.w.z. bij 45 % niet. Na de dood van deze vogels was path.anat. bij 73,4 % de doodsoorzaak vast te stellen. Hoewel het merkwaardig lijkt, dat daarbij zoveel darminfecties werden geconstateerd, is dit misschien toch niet zo merkwaardig, zien we niet bij veel zieke vogels in hun laatste stadium darmstoornissen optreden. Secundair als gevolg van het verloren gaan van hun natuurlijk weerstandsvermogen? Het zou interessant zijn te weten tot welke soorten vogels het onderzoek van de heer Lindt zicht heeft uitgestrekt. Wat de gevoelens van de heer Zwart betreft,

in grote trekken ben ik het daarmee eens, het meeste kan ik mij daarbij ergeren als ik de vogels goed zie binnenkomen en ze daarna door onoordeelkundige verzorging zienderogen achteruit zie gaan. Wat o.m. de stress betreft: mochten ooit onze autoriteiten nog eens inzien dat onder de honderdduizenden vogelliefhebbers ook liefhebbers voorkomen wier liefhebberij speciaal naar Europese vogels uitgaat en die men deze vogels - desnoods onder bepaalde voorwaarden - gerust kan toevertrouwen, laten deze autoriteiten dan ook tevens toestaan dat zo'n liefhebber zelf de vogel mag vangen. Veel van de nadelen, door de heer Zwart genoemd, komen dan - tot heil van de vogel - te vervallen.

Geachte redacteur, toen ik dit artikeltje aan het schrijven was, liep er opeens een speldeknop groot vliegje over het papier; onbegrijpelijk dat in zo'n miniatuur diertje alles aanwezig is dat het begrip leven inhoudt: digestie-apparaat, ademhalingsorganen, voortplantingsorganen, zintuigen, vermoedelijk wel diverse soorten klieren en een soort zenuwstelsel enz.enz., dat dit alles doet functioneren. Is juist niet het grote goed van het liefhebberij houden van vogels (dieren) het telkens weer nadenken en geconfronteerd worden met het grote wonder van „wat leeft en groeit en altijd weer boeit“ (Fop Brouwer)

hoogachtend,
J. P. C. van Wachem

Ussel

De

Ceresamadine x Zebra vink.

Dit eenvoudig gekleurde vogeltje uit zuid en westelijk Australië is een bij uitstek geschikt vogeltje voor kooi en volière. Het is een bijzonder rustig vogeltje, dat al spoedig tegenover zijn verzorger geen enkel achterdocht meer heeft.

Het is daarom des te opmerkelijker dat men zo weinig kan vinden over zijn natuurlijke leefwijze in boeken en tijdschriften, zelfs Gould doet het met een paar regeltjes af.

Zij houden zich meestal op in laag struikgewas, en bij meertjes en riviertjes met veel begroeing. Buiten de broedtijd meestal in grote groepen en in de broedtijd in kleinere aantallen van zelfs enkele paartjes.

Ook de nesten vind men in dit lage struikgewas en bestaat uit overwegend grashalmen. Het legsel bestaat uit 5 tot 6 eieren welke 12 tot 13 dagen worden bebroed.

De eerste meldingen dat ze in gevangenschap werden gehouden stammen uit 1862 toen ze voor het eerst in de Londense Dierentuin te zien waren. In 1872 werden ze voor het eerst in Duitsland ingevoerd. Reeds toen werd met deze nog schaarse exemplaren in gevangenschap gebroed.

Na 1945 heeft de Ceres zich ook in ons land een vaste plaats bij de liefhebbers veroverd. Ging het in de beginne wat moeilijk heden tendage geven zowel het broedproces als het grootbrengen der jongen geen moeilijkheden meer.

68

De ceresamadine

J. Broekhuizen.

Ik meen echter te konstateren dat hun aantal de laatste paar jaar is achteruit gelopen, en wat een groot euvel is, ze worden over het algemeen te klein, maar hierover straks iets meer.

Uit het bovenstaande mag men dus afleiden dat de Ceres voor hen die het eens met Australische prachtvinken willen gaan proberen, een uitermate geschikte vogel is om mee te beginnen.

Men kan er mee kweken zowel in de volière als broedkooi, — deze laatste moet echter niet te klein zijn, een vierde kubieke inhoud is aan te bevelen en geen kanariebroedkooi zoals men veelal ziet, ze worden dan te traag en te vet. In de volière broeden ze zowel in struiken waarin een vrijstaand nest wordt gebouwd van grashalmen, als in open en dichte nestkastjes, waarbij is aan de bevelen in deze nestgelegenheden reeds een begin voor hen te maken door er wat grashalmen in de draaien, ze werken het dan zelf verder wel af. De jongen worden over het algemeen voorbeeldig groot gebracht, met naast het normale zaadmenu kracht- en opfokvoer dat door diverse voedselafabriekanten in de handel wordt gebracht.

Reeds op de leeftijd van zes weken beginnen ze hun jeugdkleed te verwisselen voor het volwassen kleed, hetgeen dan na drie à vier maanden voltooid is.

Nog even wil ik terugkomen op het verschijnsel van te klein worden van de vogel, een verschijnsel dat we waar kunnen nemen bij practies alle Australiërs. Veelal is inteelt (verkeerde inteelt) hier de oorzaak, maar er is ook nog een tweede, de vogels worden over het algemeen na hun zelfstandig worden in te kleine kooien ondergebracht. Tijdens de rui en ook nog daarna is het plaats in een ruime vlucht enorm belangrijk. Vooral in hun eerste levensmaanden moet de vogel zich goed uit kunnen vliegen, waardoor hun spieren tot volledige ontwikkeling komen, en de vogels robuster worden.

Dit zich vooral in het eerste levensjaar goed uit kunnen vliegen is voor alle vogels belangrijk ook voor kanaries.

Hoe de vogel er uit ziet behoeft ik niet te schrijven, de kleurfoto geeft hiervan een goed beeld, met een kleine restrictie voor de kop, het doorschijnende scharlaken rood komt hier niet helemaal uit verf. De afgebeelde vogel is een man, de pop bezit de keel-

Ussel

De /

Foto's: P. Ramaekers

(*Aidemosyne modesta*)

vlek niet, en is het petje op de kop zogoed als verdween.

Naast de originele plaat van de Ceres, ziet u ook nog een bastaardvorm n.l. van Ceres maal Zebra-vink. Velen hebben van bastaarden kweek een hobby gemaakt, zelve vind ik het kweken van bastaarden zonder bepaald doel, b.v. het inkweken van een bepaalde kleur in een vogel, of het kweken van een geheel nieuw ras, twee dingen dus die bepaald zeer moeilijk zijn, niet aantrekkelijk.

Voor hen die er wel interesse in hebben, voor de bastaard kweek met de Ceres lenen zich zich naast de zebra-vink de Japanse meeuw, Zilver en Loodbekje, Bichenowastrilde, Binsenastrile, Spitsstaart amadine om er maar een paar te noemen.

Ceresamadine.

ONKRUIDZADEN

Slangenkruid (*Echium vulgare*)

(Foto uit Vogelfutterpflanzen, Verlag Jacob H el ene)

Slangenkruid levert een van de belangrijkste onkruidzaden welke wij kennen, want het wordt door practisch alle vinkachtigen bijzonder graag gegeten en dan niet alleen door de inlandse vogels, ook de meeste tropische zaadetende vogels zijn dol op de zaden van slangenkruid als ze er eenmaal aangewend zijn.

Door kleine tropen wordt het zelfs vaak gegeten om er hun jongen mee groot te brengen. Zo ziet U dat het zeker de moeite waard is er op uit te trekken om dit zaad te verzamelen.

Ook voor kanariekwekers is het belangrijk; het is voor de kanaries een welkome afwisseling op de andere onkruidzaden — en dan meestal in hoofdzaak muur — die ze voorgezet krijgen.

Slangenkruid is te vinden in droge zandgebieden, waar het vaak in vrij grote hoeveelheden voorkomt. De plant levert van juni tot september zaad, men kan dus over een vrij lange periode over deze zaden beschikken. Wilt U de zaden ook nog na deze periode aan de vogels voeren, dan bent U genoodzaakt de zaden te drogen. Op deze wijze kunt U de gehele winter over dit zaad beschikken, waarbij U natuurlijk wel voor ogen moet houden dat de kwaliteit dan wat achteruit gaat.

Baardvogels

In een ruime volière met wat grotere vogels is een baardvogel een opvallende, veelal kleurrijke en aantrekkelijke verschijning. Vandaar ook dat vele liefhebbers, die tropische spreuwen, troepialen en andere grote tropen in hun volière hebben,

van kleur en is het geslachtsonderscheid niet of zeer moeilijk te bepalen.

Het zijn typische woudvogels, die veelal alleen of in paren leven. Toch zoeken ze wel bewoonde streken op en in bepaalde gebieden in Azië nestelen

door Chr. Walraven

Grote Indische Baardvogel.

vroeg of laat wel één of een paartje van deze vogels in hun collectie opnemen. Vaak is men eerst wel wat bevreesd dat de baardvogel misbruik zal maken van zijn forse snavel, maar over het algemeen valt dat erg mee, als U ze maar enkel grotere vogels tot gezelschap geeft. Met kleine tropen kunnen ze beslist niet worden samengehouden, ook niet in een zeer grote volière, want ondanks de niet zo sterke vlucht van de baardvogels, zullen ze toch vroeg of laat wel kans zien zo'n klein vogeltje te verschalken en als een lekker hapje oppeuzelen.

Hun naam hebben de baardvogels te danken aan de borstelachtige haren, welke zich bij de basis van de snavel bevinden. Het zijn sterk gebouwde vogels, waarvan de grootte varieert van 10 tot 30 cm. Opvallend is de wat plumpe lichaamsbouw en de tamelijk plumpe kop. De snavel is fors en zwaar, de vleugels vrij kort en rond. Hun vlucht is niet krachtig, maar op korte afstanden kunnen ze toch wel snel vliegen.

De baardvogels (Capitonidae) omvatten een groep van 76 soorten, die voorkomen in Afrika, Azië en Zuid- en Midden Amerika. Behoudens een enkele uitzondering zijn het briljant gekleurde vogels, met als belangrijkste kleuren groen, geel, rood en blauw. Bij de meeste soorten zijn man en pop gelijk

ze zelfs nabij huizen, maar meestal hebben ze het dan voorzien op fruitbomen, welke in de buurt staan.

Het hoofdvoedsel bestaat uit vruchten, bessen en zaden, maar meestal eten ze ook insecten daarnaast en er zijn zelfs soorten die in hoofdzaak insectenetters zijn. Nestelen doen ze in holen, welke ze in de bomen maken. Daar hun snavel lang niet zo hard is als van de spechten, zoeken ze bomen uit waarvan het hout niet hard is, vaak ook gebruiken ze dode bomen of boomstronken. Ook wordt wel in zandbanken een tunnel gemaakt om in te broeden. Eerst wordt in het hout een gang gemaakt, welke juist groot genoeg is om een vogel door te laten, de lengte van deze gang varieert bij de verschillende soorten, maar is ook afhankelijk van de hardheid van het hout. Zo schrijft van Someren (Days with Birds) dat bij de wenkbrauwbaardvogel (*Tricholaima diadematum*) de lengte van de gang kan variëren van 20 cm, in harde houtsoorten tot maar liefst 45 cm, in zacht hout. De nestruimte zelf is meestal vrij klein, soms zelfs zo klein, dat men zich verwonderd afvraagt hoe het mogelijk is dat een oudervogel met de jongen er in kan verblijven. Bij de wenkbrauwbaardvogel is de nestruimte volgens van Someren slechts $7\frac{1}{2} \times 8\frac{1}{2}$ cm.

Als nestmateriaal worden meestal verschillende soorten zachte plantenvezels en grashalmen gebruikt, maar ook worden wel enkel wat houtspaan- ders gebruikt. Zowel man als pop houden zich bezig met het maken van het nest en soms krijgen ze daar nog de hulp bij van soortgenoten, hetgeen Van Someren waarnam bij een paartje bonte baardvogels. Dit paartje kreeg de hulp van twee andere bonte baardvogels, die hen gezelschap bleven houden totdat de jongen enige dagen oud waren. De oudervogels voerden in hoofdzaak rijpe vijgen en andere zachte vruchten en ook insecten. Bij andere soorten worden de jongen vooral met insecten grootgebracht.

Gewoonlijk hebben de baardvogels ongeveer tien dagen nodig om het nest te maken. De pop legt 2 tot 5 witte eitjes, welke door beide ouders bebroed worden. De broedtijd bedraagt 13 tot 15 dagen. De uitwerpselen van de jongen worden door de oudervogels uit het nest verwijderd en op enige afstand van het nest gedeponneerd.

De jongen worden met zeer korte tussenpozen gevoerd; bij de reeds eerder genoemde bonte baardvogels nam van Someren waar dat ze 15 keer in een uur het nest opzochten om te voeren.

Als de jongen uitvliegen lijken ze reeds veel op de ouders.

De **toekanbaardvogel** (*Semnoris ramphastinus*), die is afgebeeld op de kleurplaat op de omslag, is afkomstig uit Amerika. Er zijn 2 rassen, de *S.r.ramphastinus*, die voorkomt in subtropische gebieden van de Andes in Ecuador, en de *S.r.caucae*, voorkomend in de subtropische streken van de Westelijke Andes in Columbia.

Toekanbaardvogels zijn bijzonder mooi gekleurde vogels, die helaas maar zelden ingevoerd worden. Ze zijn ongeveer 18 à 20 cm. lang.

Ze moeten met zorg geacclimatiseerd worden en het opvallende is dat ze niet goed tegen hoge temperaturen kunnen, zodat ze op zeer warme zomerdagen beschutting tegen de zon moeten hebben. In een ruime voliëre met grotere vogels zijn ze zeer verdraagzaam.

De wintermaanden kunnen ze in de buitenvoliëre blijven, als er maar een verwarmd nachthok aanwezig is, waarin de vogels bij zeer koud weer kunnen worden ondergebracht.

Als voedsel kan het beste een goed universeelvoer worden gegeven, aangevuld met verschillende soorten klein gesneden fruit, bessen en vijgen, in melk geweekt oud brood (af en toe besmeerd met kwark) en iedere dag wat meelwormen of andere insecten. Een of twee keer per week kan wat fijn gesneden vlees worden gegeven. Het is aan te raden om in het nachthok een nestblok op te hangen, deze vogels zullen deze dan al gauw als slaapplek gebruiken.

Voor een goede conditie van de bevedering is het nodig dat ze iedere dag een bad kunnen nemen. Bij een juiste verzorging zitten de vogels steeds strak in de veren en dan komen hun prachtige kleuren het best tot hun recht.

VOORSPOEDIG 1969

*Het is alweer zover
dit jaar gaat ook weer scheiden.
En menigeen die mocht
zich in de kweek verblijden.
Ook brak de tijd weer aan
om 't kweekprodukt te tonen.
En dit mocht ook van 't jaar
wel weer de moeite lonen.*

*'t Blijft steeds een risico
niet een kan 't zeker weten.
Al zou men daar ook voor
bij 't hok gaan zitten zweten.
De een heeft puur geluk
en zorgt niet eens bijzonder.
De ander doet zijn best
toch gaat hij kopje onder.*

*Doch wat het ook mocht zijn
bij 't wisselen van de jaren.
'k Wens U des Heeren gunst
Hij wou ons toch weer sparen.
En ook een prettig jaar
met twee en vijftig weken,
Waar in U weer met lust
uw vogeltjes mag kweken.*

A. Mourik.

Op deze tentoonstelling
zijn ruim 4000 vogels
aanwezig

Ussel

De

Al deze vogels vindt U op de Internationale tentoonstelling en Bondskampioenschappen in de Rivierhal van Diergaarde Blijdorp van 25 januari 10 uur tot 2 februari 17 uur.

Ussel

De

Selectie

(vervolg)

Th. Bruynaers

In het vorige nummer heb ik erop gewezen dat het noodzakelijk kan zijn de pop een andere partner te geven. Het is daarom raadzaam bij het kweken steeds enkele reserve-mannen achter de hand te hebben, zodat deze ingezet kunnen worden als het nodig is. Wilt U echter persé een combinatie laten paren, maar zijn de vogels agressief tegen elkaar, dan kunt U het beste de man in de avonduren als het begint te schemeren bij de pop plaatsen, nadat hij het popje bevolgen heeft weer weghalen en dat daags erna weer herhalen.

Een embryo in een eitje is volgroeid op de dertiende dag, welk jong dan zelfstandig uit het eitje moet kunnen komen. Op deze dertiende dag heeft het jong de substantie van het ei geheel opgebruikt, dit bestaat voornamelijk uit vocht, eiwitten, koolhydraten, vitaminen. Het komt nog wel eens voor dat wij als wij de helpende hand toesteken en een gekipt eitje helpen openscheuren, dat de dooier, welke via de navelstreng in het onderlijfje van het jong wordt opgenomen, nog uitpuilt, daar deze nog niet geheel naar binnen gezogen is. Op zo'n opgenomen dooier kan het jong nog diverse uren teren. Indien de dooier nog niet geheel is opgenomen bij een pasgeboren jong, dan is het raadzaam voorzichtig met een rond voorwerp druk hierop uit te oefenen, zodat hij in het onderlijf wordt opgenomen. Is de dooier naar binnen, dan moet u dit nog even zo houden om de navelstreng de gelegenheid te geven zich te sluiten. Als U zulke jongen zonder meer in het nest zou laten liggen, dan gaan zij een zekere dood tegemoet, daar het vlies van de uitpuilende dooier aan de andere jongen of aan het nestmateriaal zal vastplakken, waardoor de kans groot is dat het vlies stuk gaat en het jong afsterft. Het is dus raadzaam geen hulp te bieden bij gekipte eitjes, daar de jongen hierin zelf de nodige kracht moeten kunnen ontwikkelen. Kunnen zij deze kracht niet zelf ontwikkelen en komen wij ter hulp, dan zijn maar al te dikwijls op deze manier geboren jongen onvoldoende levensvatbaar.

Wel is het raadzaam de vochtigheidsgraad in de kweekruimten op peil te houden, deze is meetbaar met een hygrometer en moet schommelen tussen de 60 en 70. Ook is het raadzaam op de dertiende dag bij de geboorte der jongen extra controles te doen, daar het wel eens voorkomt dat bij het uitkomen zich een halve eischaal om een eitje zet, dat nog uit moet komen, waardoor dit jong maar een kleine kans heeft uit dit ei te komen. In voorkomende gevallen moet men voorzichtig deze halve eischaal verwijderen.

Indien de geboorte naar wens verloopt en de jon-

gen zijn goed levensvatbaar, dan zal een popje dat in goede conditie is haar jongen ook goed voeren. Ook deze eigenschap vermelden in het kweekregister. Uit de praktijk is namelijk gebleken dat deze eigenschap in grote mate wordt overgedragen aan de jongen.

Na de geboorte moeten de jonge kanaries voorspoedig en ongestoord kunnen opgroeien en op een leeftijd van 18 dagen het nest verlaten. Ze zijn geheel zelfstandig op een leeftijd van vier weken. Hierna kunt U ze het beste in een ruime voliére of vogelkamer plaatsen, vliegruimte is noodzakelijk voor hun verdere ontwikkeling. Het is raadzaam de jongen de eerste weken hetzelfde opfokvoer te geven dat zij gewend waren in de kweekkooien, waarna U geleidelijk kunt overgaan op krachtvoer. Dit krachtvoer moet U 2 maal daags aan Uw vogels geven, ca. 1 gram per vogel per keer tot na de grote rui, daar dan 1 gram voldoende is om de vogels in conditie te houden. Verder moet U voor deze pas zelfstandige vogels de eerste weken het zaad voorweken, daarna laten drogen en dan pas geven. Het gewone zaad kunnen zij pas opnemen als de snaveltjes hard genoeg zijn om het te pellen.

Voordat de jongen geheel zelfstandig zijn, begint het popje om en nabij de 20e dag aanstalten te maken voor een nieuw legsel, de gelegde eitjes moet U dan 's morgens vroeg rapen, daar deze anders bevuild worden door de rondvliegende jongen. Ook komt het nogal eens voor dat dit nieuwe legsel reeds compleet is voordat de jongen geheel zelfstandig zijn. In zulke gevallen biedt een goed voerende man uitkomst, deze kunt U met de jongen in een aparte ruimte zetten. Beschikt U echter niet over een goed voerende man, dan is het raadzaam de voortplantingsdrift van het popje tijdig in te tomen door haar de gelegenheid te geven op het moment dat de jongen 14 dagen oud zijn, zich in een vliegruimte te laten vermoeien, om de andere dag, ca. 10 minuten is voldoende om de voortplantingsdrift zodanig af te remmen dat het popje niet eerder aan een nieuw legsel begint voordat de jongen zelfstandig zijn. Het voorgaande heeft alleen betrekking op popjes die in kleine broedkooien zitten, daar het maar zelden voorkomt dat vogels in ruime volières overgaan tot een nieuw legsel voordat de jongen zelfstandig zijn. Bij een goede doelmatige voeding der kweekvogels kunt U jaarlijks zonder bezwaar drie ronden met de vogels kweken. Indien er popjes bij zijn die na deze drie ronden toch nog aan een vierde willen beginnen, moet U deze niet meer laten broeden, daar ze hierdoor veel te veel uitgeput raken, wat zich onherroepelijk wrekt in het volgende broedseizoen. Deze vierde ronde

wordt door kwekers toch nogal eens toegepast, vooral als de kweek niet naar wens verlopen is, om toch maar te trachten voldoende jongen op stok te krijgen. Deze late fok heeft het nadeel dat tijdens de broed of de opfok der jongen de oudervogels in de rui vallen, waardoor de voortplantingsdrift wegvalt en zij de eieren of de jongen in de steek laten. Lukt het U echter de jongen uit deze vierde ronde groot te krijgen, dan zijn deze jongen ten eerste waardeloos voor de komende tentoonstellingen, daar ze niet tijdig door de rui komen, en ten tweede zijn ze veel te laat geslachtelijk ontwikkeld om in het komende voorjaar mee te kweken. Als u zulke jongen aan collega vogelvrienden verkoopt moet U dit erbij vermelden, daar deze onbewust in het voorjaar de vogels forceren om ze aan het broeden te krijgen, met alle nare gevolgen vandien: onbevuchte eitjes, niet doorbroedende popjes, popjes die de jongen in de steek laten of slecht voeren etc.

Dus bij de totale selectie is het raadzaam al deze opgesomde punten eens na te gaan plus de eigen bevindingen, welke ik niet vermeld heb, en hieruit alleen die vogels te nemen en voor de kweek bestemmen die uit de goede nesten komen.

Vooraf kunt U op deze manier reeds theoretisch selecteren door de aantekeningen in het kweekboek uit te werken: aantal gelegde eitjes per ronde, de kwaliteit hiervan, het aantal dat bevrucht is en welke hiervan uitgekomen zijn, hoeveel jongen er tijdens de kweek zijn afgevallen en het aantal dat U op stok heeft gekregen, het totale aantal dat door bekende of onbekende redenen per legsel is afgevallen, de kwaliteit van de jongen tot zij zelfstandig waren, vooral de rubriek „bijzonderheden“ bekijken, hopelijk heeft U hierin aangetekend de goede en de slechte eigenschappen der kweekkoppels en tenslotte de eigen waarnemingen.

Beter kunt U met slechts enkele kweekkoppels, alwaar niets op aan te merken valt, Uw stammen opbouwen, dan maar jaar in jaar uit sukkelen om slechts enkele vogeltjes op stok te krijgen.

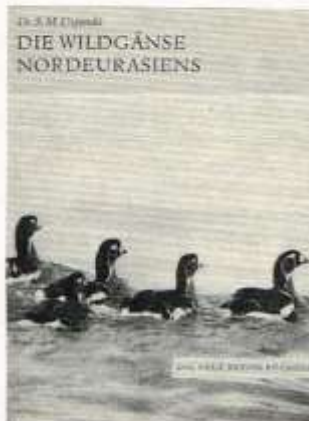
Ik neem aan dat het gros onder ons vogels houdt uit liefhebberij, maar ook met de bedoeling om hieruit nakomelingen te bekomen. Alleen door jaarlijks goed te selecteren kunt U iets opbouwen, waaraan U ten volle genoeg kunt beleven als vogelliefhebber.

BOEKENNIEUWS

In de serie „Die neue Brehm-Bücherei“ van het A. Ziemsen Verlag te Wittenberg-Lutherstadt verscheen een boekje over de wilde ganzen, die in Noordelijk Eurazië voorkomen.

„Die Wildgänse Nordeurasien“ is geschreven door een medewerker van de Universiteit van Moskou, Dr. S. M. Uspenski. De auteur heeft lange en moeilijke reizen moeten ondernemen naar dit onherbergzame gebied om zijn onderzoekingen te verrichten.

Hij geeft een beschrijving van de daar voorkomende ganzen en de verschillende factoren die een rol spelen in het leven van deze vogels, zoals de temperatuurverschillen, de betekenis van het sneeuwdek, de lichtverhoudingen e. d.

Een zeer goed gedocumenteerd boek over vogels in een gebied waarover we maar weinig weten. De prijs bedraagt 6.80 Oostduitse Marken.

DE MUISPARKIET

Deze Zuid- Amerikaanse parkiet ook wel Monniksparkiet genoemd, is voor de buitenvolière een buitengewoon geschikte vogel, ze zijn winterhard, ze hebben echter een nadeel ze zijn zeer schreeuwelijk van aard.

Merkwaardig is echter hun nestbouw, deze wijkt n.l. geheel af van al de andere parkietensoorten, als enige parkietensoort bouwt ze n.l. een geheel vrijstaand nest van takken. Deze nesten hebben in vele gevallen een middellijn van meer dan een meter.

Van binnen bevat het twee vertrekken, een voorportaal en de eigenlijke broedruimte, welke met gras wordt gevoerd. Het geheel met een overwelft dak, de ingang is van onderen of aan de zijde aan-

ten vliegen, hij haalt dan voor een groot gedeelte buiten zijn kostje op. De burens moeten dan echter niet te dicht bij U wonen, daar ze nogal wat kunnen vernielen aan fruitbomen enz.

Er zijn diverse gegevens over proefnemingen, met dit vrij laten vliegen, waarvan de eerste berichten stammen uit 1893, toen een zekere heer Von Prosch in Sohland in de buurt van Görlitz (Silezië) een paar dieren vrij liet, welke zich uitstekend wisten te handhaven, zodat er in 1898 reeds 23 vogels waren. Meer over deze proeven vind U in de "Encyclopedie voor de Vogelliefhebber".

Ook zonder ze de vrijheid te geven, worden echter in ruime volièrés broedresultaten bereikt, waarvan de eerste meldingen zijn, in 1867 in Wenen.

Daar de kleurplaat nu niet direct 18 karaats is (ligt niet aan de drukker) nog ter verduidelijking de kleurvermelding.

Kop, hals en voorhoofd asgrijs, de hals met lichtere zomen. De borst groenachtig grijs. De bovendelen groen. Vleugels groen, de handdekveren en de slagpennen blauw. De ondervleugel dekveren

3. Broekhuizen

gebracht, in het laatste geval wordt boven de opening een afzonderlijk dak aangebracht, uit voorzorg voor de Opossums. Het nest wordt meerdere jaren benut en wordt het gehele jaar als schuilplaats gebruikt, en zonodig tegen het broedseizoen hersteld. Meerdere paren, misschien kinderen en kleinkinderen bouwen hun woning er bijaan, zodat soms wel twaalf paartjes, gezamenlijk in één, wij zouden zeggen flatgebouw wonen, ieder in hun eigen appartement. Er komen nesten voor, waar meer dan een karrevracht aan takken aanzit verwerkt met een gewicht van 200 kilo.

Willen we dus in gevangenschap met deze vogels kweken, dan moeten we met het bovenstaande rekening houden, waartoe dus in de eerste plaats behoort: een ruime volièré, waarin een gelegenheid moet worden aangebracht waarop zij hun omvangrijk nest kunnen bouwen en waartoe hun natuurlijk veel takken materiaal ter beschikking moet staan. Als er eenmaal jongen zijn, kan men de man vrij la-

groen de grotere blauwgroen. De staart groen, de onderzijde blauwachtig geel. Het oog bruin, de snavel geelachtig grijs en de poten bruinachtig grijs.

Hun voedsel bestaat uit, zonnepitten, haver, mais, hennep, terwijl ook millet en witzaad niet wordt versmaad. Ook op vruchten zijn ze dol alsmede groene twijgen. Daar het nogal knagers zijn, zijn deze twijgen van belang, mede voor nestbouw.

In de landen van herkomst: Paraguay, Argentinië, Uruquay en Oost-Bolivia zwerven ze na de broedtijd in vluchten van 50 tot 200 stuks door het land, veel schade aanrichtend aan koren en maisvelden, waardoor ze sterk worden achtervolgt.

Voor hen die over een ruime volièré beschikken zijn het interessante vogels vanwege hun aparte manier van nestbouw, op de kleurplaat is een vogel bezig een lang stuk ijzerdraad in het nest te verwerken.

Reuzen onder de duiven

De kroonduif

door R.R.P. van der Mark

Bruinborst- of Scheepmakers Kroonduif
Foto: Okapia

Wie over duiven spreekt, denkt onwillekeurig aan Post- of Sierduiven en kent zo ongeveer wel de afmetingen van deze luchtacrobaten, of renpaarden van de kleine man!

Er bestaan echter nog wel andere duiven, die we vooral in tropische gebieden aantreffen, maar die ook in afmeting niet veel onderdoen voor de hierboven genoemde tamme duivenrassen.

Kroonduiven zijn echter van een totaal ander formaat en lijken „op stok” meer op flinke fazanten, dan op duiven, maar zij zijn de grootste duiven, die op het ogenblik nog leven en zijn te vinden op Nieuw Guinea, tegenwoordig West Irian geheten, waar ze hopelijk niet al te zeer gejaagd worden.

Er bestaan drie soorten Kroonduiven met drie ondersoorten; het verenpak is voornamelijk leiblaauw aan kop, hals, borst en nek, donkerblauw op vleugels en staart, die 16 pennen bevat in plaats van 12 stuks bij de tamme duiven.

Hun naam hebben ze te danken aan de werkelijk schitterende waaiervormige gekleurde kuif op de kop bij beide geslachten, waarvan de veren vroeger veel aftrek vonden in de damesmode, maar die nu gelukkig ten einde is, dank zij de bescherming, die hard nodig is.

Kroonduiven leggen namelijk slechts één ei per legsel, dat in 28 dagen door beide ouders om beur-

ten wordt uitgebroed, terwijl de opfok van het jong nog eens een volle maand eist, zodat de nafok in de natuur niet bepaald snel gaat.

Een klein aantal eieren per legsel komt meer voor bij vogels, die praktisch geen natuurlijke vijanden kennen, zoals ook het geval is bij deze vogelsoort en slechts de mens als vijand heeft.

De gewone Kroonduif (*Goura cristata cristata*) is leiblaauw met een kastanjebruine mantel, wit gestreepte vleugeldekveren, en met een grijze staartband over de staartpennen; een zeer grote waaiervormige, zijdelings afgeplatte en kantachtige, in losse draden uitlopende kuif is het soortkenmerk, evenals de zwarte veerstreep, die door het rode oog loopt. De snavel is donkergrijs en vrij lange zeer sterke poten zijn rood van kleur. Deze soort werd in 1699 door de Engelsman W. Dampier ontdekt in de „Vogelkop” op Nieuw Guinea.

De Victoria Kroonduif (*Goura cristata victoria*) is veel kleiner van afmeting dan de hiervoor beschreven soort en zijn kuifveren zijn aan het einde verbreed, lopen spatelvormig uit en zijn alle voorzien van een witte rand, die als kleine waaiers weer het einde van iedere pen vormen. De borst, krop, en kop zijn hier purperkleurig, het onderlichaam is donkerbruin. Verder lijkt hij veel op de gewone Kroonduif.

De Rood- of Bruinborst, ook wel Scheepmakers Kroonduif genoemd (*Goura cristata* scheepmakeri) is te beschouwen als een intermediaire (tussen) vorm van beide hierboven genoemde soorten, is kleiner dan de gewone Kroonduif, maar hij heeft, zoals de fraaie kleurenafbeelding laat zien, weer een purperkleurige hals, borst, maar de kroon op de kop is weer duidelijk de gewone Kroonduif-kuif en mist de witgerande veereinden!

De drie soorten Kroonduiven leven in afzonderlijke delen van Nieuw Guinea, maar hybridisatie komt voor in de grensgebieden.

Alle soorten gaan in gevangen staat, mits over een zeer ruime voliëre beschikkend met takken, waarin het slordige nest wordt gebouwd uit kleine takken, tot broeden over, zoals we dat zo mooi kunnen zien in „Artis“, „Blij-Dorp“, of Dierenpark „Wassenaar“. Als echte duiven maakt de doffer kroonduif zijn duivin het hof en geeft een prachtige ceremonie van buigingen en sprongen ten beste. De lokroep is een diep brommend „doek-doek“, alsof er op een soort trom geslagen wordt, zeer typerend en exotisch!

Volgens de deskundige Rudkin in Amerika is het geslacht op een leeftijd van enige weken al vast te stellen: de doffer bezit dan al een gebogen boven-snavel, de duivin daarentegen een rechte, maar het brommend koeren doen geslachtsrijpe doffers alleen!

Het menu bestaat uit allerlei granen, hennep, erwten, fazantenopfokvoer, in melk geweekt brood, maar levend voedsel interesseert hen niet.

Kroonduiven zijn ongelooflijk sterk en vertrouwen volkomen op hun sterke vleugels, pikken nooit met de fikse snavel; met één hand de poten omklemmend en de andere hand volkomen om het lichaam is onderzoek mogelijk, maar pas op voor vleugelbreuk, of veerbreuk van de mooie kuifveren, want die zijn zeer teer, zo ik persoonlijk vaststelde.

Kroonduiven dienen in de winter vorstvrij te worden gehouden, zodat de eventuele liefhebber en adspirant bezitter van deze kostbare, maar voldoende gevende reus onder de duiven wel moet beschikken over een ruime buiten- en binnenvoliëre.

Bruine kernbijters

door Robin L. Restall

Toen ik enige tijd geleden in een advertentie leikleurige paapjes (*Sporophila schistacea*) zag aangeboden, besloot ik een paartje van deze vogels te bestellen, daar ik ze nog niet kende.

Toen de vogels aankwamen, besefte ik dat dit niet de paapjes waren die ik besteld had en toen ik vervolgens in mijn boeken op zoek ging wat voor vogels het dan wel waren, kwam ik tot de ontdekking dat ze tot de zeldzame verschijningen bij de vogelliefhebbers behoorden. Het bleken bruine kernbijters (*Neorhynchus peruvianus*) te zijn.

Bruine kernbijters zijn vrij kleine vogels, 10 à 11 cm. lang en lijken op een miniatuuruitgave van onze mus, zij het dat de snavel veel forser is. Deze valt direct in het oog door de grootte en forsheid ten opzichte van het lichaam van de vogel. Met deze snavel kunnen ze iemand behoorlijk vastpakken en iedere keer als ze mij in de vinger pikten kwam het bloed tevoorschijn.

Het voorhoofd, de bovenkop, oorstreek, nek, rug, vleugels, stuit en bovenstaartdekveren zijn grijs met een olijfbroene tint. De middelste vleugeldekveren hebben donkere stippen in het midden en witte punten aan het einde van de veren.

De kin, keel en borst zijn zwart met een witte vlek aan de zijanten van de nek. De benedenborst, buik en onderstaartdekveren zijn vuil wit.

De poppen missen de zwarte- en witte tekening en de gehele lichaamskleur is wat bleker dan die van de man.

Er zijn 2 rassen van de *N.peruvianus* en wel de *N.p.peruvianus* en de *N.p.devronis*. Het eerste ras komt voor in Peru en het laatste in Noordelijk Ecuador.

De vogels die ingevoerd worden, zijn vrijwel zeker afkomstig uit Ecuador; deze hebben een wat forser snavel en zijn bovenop iets bruiner.

Bij informatie bleek mij dat de laatste jaren wel vogels uit Ecuador waren ingevoerd, maar nog nooit uit Peru. In 1966 werden ze — waarschijnlijk voor het eerst — ingevoerd, maar het wonderlijke is, dat ik in de vele vogelliefhebbersbladen, waarop ik geabonneerd ben, nog nooit deze vogels aangeboden heb gezien. Wel ben ik menigmaal in advertenties namen tegengekomen, welke op deze vogels kunnen duiden, zoals miniatuur-kernbijters, dwerg-kernbijters e.d.

De eerste tijd, dat ik de bruine kernbijters in mijn

uit peru en ecuador

bezit had, waren ze ondergebracht in een kleine beplante voliëre van $4 \times 1\frac{1}{2}$ meter, waarbij ze kleine tropen als gezelschap hadden. Ze zijn zeer verdraagzaam en hebben de andere vogels nooit kwaad gedaan. Later plaatste ik ze in een grotere voliëre van 6×4 meter.

Tevoren waren ze 's avonds steeds het nachthok ingegaan, maar in deze grotere voliëre overnachtten ze in een dichte struik.

Al die tijd vertoonden ze geen enkele broedneiging. In de literatuur heb ik maar één artikel over de bruine kernbijters kunnen vinden en wel van S. Marchant, die in „Ibis“ (1960 pag. 349-82) wat gegevens over het broeden van vogels in Ecuador publiceerde, waarbij ook zijn waarnemingen over de bruine kernbijter.

Ze bouwen een dun geweven, open, komvormig nest van ranken en plantedelen, zodat een pas gebouwde nest een groene kleur heeft, die later bruin wordt door het afsterven van de plantedelen. Aangenomen wordt dat de man het nest bouwt. Het legsel bestaat uit 2 of 3 eitjes en in één seizoen wordt 2 of 3 keer gebreed.

Het nest wordt in een struik of lage boom gebouwd en men heeft nesten gevonden in verschillende

soorten struiken en bomen, waarbij de hoogte varieerde van 70 cm. tot ruim 7 meter boven de grond.

Over de voedingsgewoonten is weinig bekend. Bij jonge vogels, die in het nest bekeken werden, kon men door de transparante huid van de krop zien dat deze in hoofdzaak gevuld was met graszaden.

Een importeur vertelde mij dat hij de vogels een parkietenzaadmengsel met zonnepitten gaf. Mijn vogels hebben echter nog geen enkele zonnepit gegeten. Bij mij eten ze een zaadmengsel van 90% witte millet en 10% andere milletzaden.

In een collectie, waarbij kanaries en kleine tropen ook universeelvoer en levend voedsel eten, evenals fruit, blijven de bruine kernbijters alleen maar milletzaden eten.

De zang van de man lijkt wat op die van onze inlandse heggemus en soms zit hij wel 20 minuten onafgebroken te zingen.

Deze onbekende verschijning in onze voliëres is het zeker de moeite waard om in de collectie bij menige vogelliefhebber te worden opgenomen; wellicht dat door zorgvuldige waarnemingen dan ook een verklaring kan worden gevonden waarvoor ze die forse snavel nodig hebben.

Ussel

De

Oranje-Rood- Isabel Schimmel

Nog altijd een der kleuren van onze kanaries waarin de combinatie hoofdkleur (Isabel) en bijkleur (oranje-rood) het beste tot zijn recht komen, voeg daarbij nog, een mogelijk zo gelijkmatig, verdeelde schimmelfactor en U hebt een vogel als bijgaande kleurplaat. Waar zit nu de clou dat deze combinatie het nog altijd zo goed doet, volgens mij hierin, isabel (verbleekt bruin) word door de schimmelfactor nog meer in zijn shoping verzwakt, dus blijft over een minimale tekening zoals in de standaard gevraagd word, de bijkleur oranje-rood die qua toonhoogte veel overeenkomt met de isabelkleur heeft ook nog weer een gunstige invloed, dus alle factoren die deze kleur tot stand kunnen brengen hebben een optimale goede uitwerking. Niet altijd is er een dermate goede combinatie, ik denk hierbij aan de intensieve Oranje rood isabel hier word de tekening direct veel scherper door de intensief factor, een andere tegenhanger is de oranje-rood isabel pastel hier vervaagt alles dermate dat er praktisch een vuil rode vetstof kanarie tot stand komt, U ziet wel aan bovenstaande dat juist hetgeen ertuschen in zit, de oranje rode isabel schimmel het beste uit de bus of wel uit het ei kan komen. De mogelijkheden om deze kleur te kweken zijn vele doch niet altijd de juiste, het beste kan men uitgaan van een man oranje rood isabel en deze mag dan wel intensief zijn, en een pop in dezelfde kleur echter dan schimmel, ook een oranje-rood agaat isabel verervend $\times$ or, rode isabel pop is voor deze paring zeer geschikt, minder toepasselijk is het om een kleur met volle ontwikkeling (bruin of groen) hiervoor te gebruiken deze worden over het algemeen in hun vererving als te donker en te streperig gekenmerkt. De juiste schimmelverdeling te treffen is meer een toevalfactor, al kan door doelbewuste selectie hier ook wel een vinger in de pap gestoken worden. Over het algemeen zullen mannen in deze kleur toch boven de poppen te preveleren zijn, hetgeen zeer zeker niet op gaat voor de gehele isabel-serie, de standaard voor oranje-rood isabel schimmel word echter volgens mij meer door de mannen beantwoord dan door de poppen, deze hebben over het algemeen een teveel aan schimmel, vooral het dek is vaak overtrokken met schimmel, de mannen zijn wel vaak te intensief van borst

en top maar dit zie ik niet zo erg als een teveel, het juiste beeld is een omzoming van alle veren oftewel een niet tot het uiteinde bezet zijn van de kleur. Teveel word er onze kweek echter nog aan het toeval overgelaten, het ontstaan van de nieuwe kleuren werkt dit wel in de hand, maar nu de tendenz steeds meer gaat naar de stammen ook op onze tentoonstellingen moet er toch meer bewust gekweekt worden in deze richting. Niet zoals nu meestal het geval is, dat men vier vogels van de zelfde kleur die wel aardig op elkaar lijken als stam inzendt, maar bij het begin van de kweek en door het samenstellen der fokparen zich het doel stelt om een of meer stammen te kweken. Eerste vereischte is wel een of meer fokparen te hebben die de standaard eisch het meest nabij komen, en dan door verdere selectie der jonge vogels behoeft het echt geen jaren te duren om echt een goede stam in een bepaalde kleur te kweken, vooral oranje-rood-isabel schimmel kan vaak het kenmerk van de kweker dragen, over het algemeen goede forse vogels met een goede bevedering alle punten in de rubrieken van ons keurbriefje die het totaal omhoog

doen gaan. Alleen door stammenkweek kan het algehele niveau van de vogels en ook van onze tentoonstellingen omhooggebracht worden, uitschieters bevestigen nog steeds niet de regel, men merkt dit vooral tijdens keuringen dat op bepaalde plaatsen een of meer kleuren de voorkeur verdienen en deze zijn dan ook altijd van goede kwaliteit, ook de kwekers hiervan hebben dan wel meer bekendheid als iemand die door toeval een keer kampioen met een enkeling word. Het moet een kweker ook meer tot eer strekken dat men als beoordeling

een gemiddelde van 88-89 punten behaalde dan een enkeling van 90 of meer en de rest tuimelde veel lager. In de kleindierenwereld is het vaak zo dat een kweker het kenmerk van een bepaald ras of kleur draagt, jammer genoeg is het bij onze kleurkanaries nog niet zover, maar hopelijk komt dit nog.

Nieuws uit het dierenpark wassenaar

Ook dit najaar werd de toch reeds omvangrijke vogelcollectie van het Dierenpark Wassenaar uitgebreid met een groot aantal vogels waaronder enkele zeer zeldzame soorten.

Wij moeten dan beginnen met de **Parasolvogel (Cephalopterus ornatus)** afkomstig uit noordelijk Zuid-Amerika. Het is een 50 cm., diepzwarte vogel. Op zijn kop heeft de parasolvogel een kuif welke hij tot over de snavel kan buigen. Aan zijn keel hangt een met kleine veertjes bedekt huidlap welke een lengte van $\pm$ 25 cm. kan bereiken.

Een andere unieke aanwinst is een mannelijk exemplaar van de **Reuzentoerako (Corythaeola cristata)**. U vindt een kleurenfoto van deze soort op de voorpagina van „Onze Vogels” 29e jaargang, no. 8 augustus 1968. Tegelijk met de reuzentoerako ontvingen wij ook een schitterende **Witkuiftoerako (Tauraco leucolophus)**. Voor zover wij hebben kunnen nagaan is dit de eerste maal dat deze soort in Nederland werd geïmporteerd. In totaal zijn nu 9 soorten toerako's in de Louise-Hal ondergebracht. Een andere leuke aanwinst is een paartje jonge **Jaarvogels (Aceros undulatus)**. Bijzonder fraai zijn ook de **groene Breedbekjes (Calyptomena v. viridis)** uit Thailand en een paartje **gestreepte Pitta's (Pitta guajana irena)** uit Maleisië.

Voorts arriveerden nog: 4 inca sterns, 1 krulkuif arassarie, 1 halsbandarassarie, 1 witkuifpenelope, 1 mesbekhokko, 4 roodbuikspechten en 1 masker rode tangara.

Broedresultaten: Uiteraard werd er, gezien het gevorderde seizoen aanmerkelijk minder gebroed als voorgaande maanden, toch hebben wij ook nu nog met enkele interessante soorten kunnen broeden.

Voor het eerst kwamen de 3 eieren van de **Zwarte zwaan (Cygnus atratus)** uit. De jongen worden uitstekend beschermd, vooral de man is erg fel en zorgt er voor dat niemand in de buurt van de jongen komt. In de broedmachine kwamen wederom 2 eieren uit van de **Gekuijfte bospatrijfs (Rollulus roulroul)**. Van deze fraaie grondvogel krijgen wij wel regelmatig eieren maar deze worden door het hen-

netje niet uitgebroed zodat wij op de broedmachine zijn aangewezen.

In de Louise-Hal gelukte de voortplanting met de volgende soorten: **Witte vruchtenduif (Ducula luctuosa)**, **kopernekduif (Geopelia h. humeralis)**, **nicobarduif (Caloenas n. nicobarica)**. Ook gelukte het nog te broeden met de zo zeldzame **Nilgiri woudduif (Columba elphinstonii)** afkomstig uit India.

Wassel

De /

W. J. H. Verstraeten

Het is in onze liefhebberij reeds zover, dat men de dure Australische-Parkieten op kontrakt moet kopen. Ik bedoel hier dus de dure parkieten van duizend gulden per paar en de nog veel duurdere.

Velen van U zullen wel denken dat degene, die zo'n dure vogels koopt, op een paar gulden niet hoeft te kijken. Dit is echter niet altijd waar. Ik ken mensen die zulke dure vogels kochten en toch heus niet zo dik in de centen zaten. Ik ken er, die meer dan een jaar hadden gespaard, om één enkel paartje zeldzame vogels te kunnen aanschaffen. Het is mij bekend dat de echtgenote van een vogel-liefhebber, een jaar lang thuisarbeid had verricht, om haar man twee paar Turquoisines cadeau te doen. De turquoisines kosten toen echter nog F. 450,- per paar. De niet parkietenliefhebbers zullen zulks niet kunnen begrijpen, toch is het de waarheid. Er moet soms zeer veel gedaan worden eer men de begeerde lievelingen in de volière heeft. En ook de volières komen niet vanzelf klaar. Ik heb dikwijls tot 2 uur 's nachts aan mijn volière getimmerd. Maar hierover zullen wij het deze keer niet hebben.

Het is bekend dat er mensen zijn, (dit zijn bijna altijd beginners) die bij aankoop van de goedkope soorten menen dat men diverse garanties kan geven en dat men kan garanderen dat de vogels ook jongen zullen grootbrengen. Dit is nu eenmaal onmogelijk.

Ieder jaar opnieuw komt men weer voor vele verrassingen te staan. Vogels waar men alles van had verwacht, doen het om de een of andere reden niet en weer andere brengen massa's jongen groot. Bij de ene kweker lukt alles en een andere kan maar niet op gang komen en gaat de ene vogel na de andere dood. Toch is dit dikwijls onwetenschap en gebrek aan ervaring. Men komt nooit uitgeleerd en steeds weer opnieuw zijn er verrassingen. Jammer genoeg zijn er nog altijd kwekers die zo weinig mogelijk loslaten en van het principe uitgaan dat de anderen het ook maar uit ervaring moeten leren. Dit is niet de juiste methode. Waarom zouden anderen weer dezelfde fouten moeten maken die wij hebben gemaakt. Men kan het natuurlijk niet iedereen naar zijn zin maken en men kan zich bij de verkoop van vogels ook in het geslacht vergissen. Maar

Mijn ervaringen bij

waarom zou men dan later de vergissing niet ongedaan maken indien zulks mogelijk is. Met het gezegde, dat men de vogels maar bij een ander moet zien te ruilen, schiet men meestal niet veel op. Losse poppen zijn bijna altijd veel duurder in prijs en ook soms zeer moeilijk te krijgen.

Het is nu acht jaar geleden dat ik mijn eerste paartjes Australische parkieten kocht. Jammer genoeg heb ik toen ook niet de juiste man getroffen. Mijn eerste paartje Bourks en roodruggen was een mislukking. Nu zijn Bourks en zeker de roodruggen sterke vogels die zeer gemakkelijk kweken. Iedereen kan gerust met deze vogels beginnen. De Turquoisines en de Elegants zijn ook vogels die zonder veel moeite voor vele nakomelingen zorgen.

Het jaar daarop kocht ik 4 paar Pracht-Rosellas. Enige tijd later kwam ik tot de ontdekking, dat ik 7 mannen en 1 pop had. Mijn 2 paar Stanley's bleken 4 mannen te zijn en ook mijn paartje Blaskoppen waren 2 mannen. En deze twee Blaskoppen had ik, door schade en schande wat wijzer geworden, op de uitdrukkelijke voorwaarde gekocht, dat het een paartje zou zijn. Het heeft mij niet veel geholpen,

het kopen van australische Parkieten

want ondanks het feit dat de verkoper meer poppen dan mannen had, werden ze niet geruild. Men bleef erbij dat het een paartje was.

Een zeer duur gekochte Prinses van Walespop, die enkele weken na aankoop doodging, bleek eveneens een man te zijn. De kweker waarvan ik deze vogel had gekocht bleef echter volhouden dat hij mij een pop had verkocht. Wat moet men daarop nu antwoorden?

Enkele jaren later kocht ik, (deze persoon was geen kweker) een paar jonge Blauwvleugels. Toen de vogels uitgeruid waren bleken het Eleganten te zijn. Tot nu toe heb ik het verschil in prijs nog altijd niet vergoed gekregen. Het enige wat ik kreeg waren enkele hatelijke brieven.

Mijn laatste miskoop was twee jaar geleden met een paar Strogele Rosella's. Dit bleken ook twee mannen te zijn. Het ergste was dat ik reeds twee Stro-gelemannen had, die ik ook voor een paar had gekocht. Gelukkig heb ik later een overjarige man tegen een jonge pop geruild.

Vorig jaar heeft een kennis van mij een paartje Elegants bij een handelaar gekocht. Niet alleen dat het twee mannen bleken te zijn, doch die vogels waren ook nog een kruising tussen een Turquoise en een Elegant, dus voor de kweek ongeschikt. Het waren beslist mooie vogels, doch men koopt zulke dure vogels niet alleen om naar te kijken. Men wil er ook mee kweken.

Verder is mij een geval bekend van een kweker die een kweekpaar Splendids had gekocht waarvan hij steeds onbevuchte eitjes kreeg. Later ontdekte hij dat het Splendidpopje een kruising van een Turq. en een Splendid was. Ik zou zo nog wel wat door kunnen gaan, maar het zou te eentonig worden.

Ik weet maar al te goed dat men wegens tijdgebrek en het gevaar voor besmetting der vogels (dat veel groter is als menigeen denkt) niet iedereen in de volières kan toelaten en dat men ook niet altijd tijd heeft om ellenlange brieven te schrijven en dat ook vele vogels doodgaan door onkunde of fouten van de koper. Maar als iedereen zijn gegeven belofte eens hield dan waren we reeds een heel stuk op de goede weg.

Wees ook eerlijk met adverteren. Wanneer men vogels aanbiedt tegen een lagere prijs en ze hebben gebreken, durf die gebreken dan ook te vermelden. Adverteer ook geen vogels die men niet heeft en zeker niet als men deze vogels nooit heeft gehad, hetgeen vorig jaar en zes jaar geleden ook eens is gebeurd. Daar zes jaar geleden de vraag groter was dan het aanbod, had deze persoon geen succes. Doch het vorig jaar had een hande-

laar meer succes met zo'n truc. Hij heeft de prijzen van de Splendids, Turq. en sommige soorten Australische - Vinken aardig naar beneden gekregen, omdat er veel van deze vogels waren gekweekt en er altijd kwekers zijn (vooral de beginners) die bang zijn dat ze hun vogels niet kwijt kunnen aan de gangbare prijs. Ze moeten echter bedenken, dat de meeste kopers echter huiverig zijn, vogels te kopen waarvan de prijzen in enkele jaren meer dan de helft zijn gedaald. Vogels waarvan de prijzen stijgen of stabiel blijven, koopt men eerder omdat men daarmee minder risico loopt. Scherm ook niet met het woord „Vogelkwekerijen“ als men zelf nooit één vogel heeft gekweekt, doch slechts de vogels verkoopt van andere kwekers. Hierover zijn vele liefhebbers, waarvan vele buitenlanders, terecht kwaad geweest.

Als men denkt een van de grootste kwekers van Nederland te bezoeken, en daarvoor honderden kilometers heeft afgelegd en men komt dan bij een kleine handelaar terecht, dan heeft men daar ook alle reden voor. Daarom ben ik dan ook van mening, dat men het in onze liefhebberij met eerlijk- en openhartigheid het verst zal brengen.

ZWARTE MARKT VOOR VOGELEIEREN

In Engeland blijkt een zwarte markt te bestaan, waar zeldzame vogeleieren vaak voor enorm hoge prijzen (volgens berichten zelfs tot f. 2000.-- per legsel) verhandeld worden. Omdat vele van deze eieren afkomstig zijn van personen, die de nesten van zeldzame vogels leeg halen, heeft de Koninklijke Vereniging voor Vogelbescherming besloten een employé aan te stellen, die deze zwarte markt in de gaten houdt en de politie behulpzaam is bij het opsporen van de vogeleierendieven.

Wat is goed, wat is fout

Bovenstaand opschrift vindt zijn oorsprong in het feit, dat een kweker via ons Bondsbureau en deze op haar beurt mij, een expres zending deden toekomen inhoudende een dode kanarie, welke zeer vermoedelijk aan kanariepokken was overleden. De zending kwam uit Schaik, Noord Brabant, naam van de afzender speelt hier geen rol, omdat elke kweker zo iets zou kunnen doen. Bewuste kweker heeft van mij kort achter elkaar twee brieven met voldoende inlichtingen en raadgevingen ontvangen. Het gevaarlijke van een dergelijke zending is dat de kweker, naar ik aanneem, onbewust zo'n besmettingshaard naar een bevriende kweker afstuurt, hij hoopt op hulp, maar speelt met vuur.

Aangezien hij niet zeker van mijn adres was stuurde hij het via ons Bondsbureau, die deze zending op haar beurt per expres verzond, maar nu aan het juiste adres.

Zo te handelen is zeer beslist fout, vergeet nooit: schrijver dezes bezit ook een kwekerij en bewust of onbewust, stelt men mijn kwekerij aan een groot besmettingsgevaar bloot.

Voor zulke zendingen ben ik doodsbang en meestal pak ik tussen duim en wijsvinger het pakketje beet en deponeer het in het vuilnisvat.

Vervolgens was ik wel drie keer goed mijn handen al eer ik mij naar mijn vogels begeef.

Door A. Elderhorst.

Een tweede nadeel en dit nu voor de afzender is, dat de zending veel te lang onderweg is, in dit geval drie dagen.

Eerst naar Bergen op Zoom, een dag, toen naar Rotterdam, alwaar ik het de tweede dag om acht uur in de avond ontving. Om de kweker terwille te zijn heb ik de zending op het balkon in krantenpapier gewikkeld en het de volgende morgen bij het instituut in Rotterdam bezorgd.

In welke staat van ontbinding verkeerde het kadavertje toen?

Dat weet ik niet, ook niet de dag van overlijden, wat ik wel weet is, dat het uiterst moeilijk is de doodsoorzaak vast te stellen van een in ontbindingde staat verkerend kadavertje.

Nog een nadeel en wederom voor de afzender is, dat er kostbare dagen verloren gaan, maar mocht inderdaad uw kwekerij ernstig besmet zijn, dan gaat de besmetting rustig door, deze wacht beslist niet tot er een antwoord binnenkomt.

Meestal zal het antwoord te laat zijn en buiten alles om: is het een kwaadaardige uitbraak van Pokken-Difterie, dan helpt er niets meer.

Laten we dus duidelijk stellen,

STUUR NOOIT DODE VOGELS AAN ONS BONDSBUREAU OF AAN ADRES VAN SCHRIJVER DEZES. HIERMEDE HANDELT U FOUT.

Gaan we nu bespreken op welke wijze u goed handelt.

Welnu als U vermoedt met een ernstige ziekte on-

der Uw vogels te maken te hebben, stuur dan per expres een zorgvuldig verpakte dode vogel rechtstreeks naar het CENTRAAL DIERGENEESKUNDIG INSTITUUT, PROF. POELSLAAN 35, ROTTERDAM-7.

Beter nog is enkele dode vogels en nog liever ernstig zieke vogels.

Nooit vogels afzenden die al enige dagen dood zijn.

Ten tweede, schakel onmiddellijk een plaatselijke Veearts in.

Vergeet nooit dat de kosten die U maakt voor een Veearts, vrijwel altijd veel minder zullen zijn dan een totale uitsterfing van Uw kwekerij.

Zou de Veearts pokken vaststellen, dan kan hij onmiddellijk onder Telf.nummer, 010-153911, milde entstof aanvragen.

Alleen aan Veeartsen wordt de entstof per kerende post verzonden en deze moet ook de enting verichten.

DIT IS DE GOEDE MANIER VAN HANDELEN.

Tot slot kan ik niet nalaten de afzender van bedoelde zending een pluim te geven voor de manier van verpakking, deze was prima.

Enkele jaren geleden ontving ik ook eens een aan pokken overleden vogel, deze zending kwam uit Groenlo en de vogel was verpakt in een ... envelop, dus normaal als brief verzonden.

Dat vieze gevalletje werd in mijn bus gedeponneerd en het is voor mij nu nog een raadsel hoe de postrijen een dergelijke zending doorgang hebben laten vinden.

Bloed en vuile boel hadden andere aan mij gerichte brieven besmeurd en het hele zaakje stonk een uur in de wind.

Vindt U dan gek dat ik in staat zou zijn op zulke afzenders te schieten?

Vrienden jaagt mij nu niet meer de stuipen op het lijf met zendingen dode vogels, denk ook aan mijn kwekerij.

Laten we eens naar een ander voorval overstappen dat zich enkele maanden geleden in Almelo afspeelde.

Op 23 maart bereikte mij een bericht dat daar op Maandagochtend ziekte onder de vogels in een kwekerij werd geconstateerd, in de avond vielen de eerste doden en vier dagen later waren 12 poppen een paar mannen en 56 jonge kanaries gestorven.

Dode vogels had men opgestuurd naar Utrecht en Rotterdam, ook een Veearts ingeschakeld, terwijl men mij om inlichtingen verzocht.

Mijn eerste reactie was, dat zal wel voedselvergiftiging zijn.

Ook in Almelo zocht men aanvankelijk in deze richting, zonder resultaat.

Gelukkig had de Veearts door toediening van een antibiotica in het drinkwater de ziekte tot staan weten te brengen.

Inmiddels was de uitslag van het onderzoek van beide instituten binnengekomen en deze waren vrijwel eensluidend.

De vogels waren overleden aan een infectie met de Pseudomonas-Bacteriën. Nu rees voor Almelo de vraag, waar moeten we de oorzaak zoeken?

Intensief zette men een onderzoek in en kwam tot de ontdekking dat bedoelde kweker Zondags, dus één dag voor de constatering van de ziekte, een bezoek had gebracht aan een varkensmesterij.

Ook dat die kweker na thuiskomst direct eivoer is gaan bereiden en zijn vogels gaan voeren.

Een later bericht uit Almelo meldde: we hebben nu alles onderzocht en kunnen U vertellen dat de Pseudomonas-bacterie veel bij varkens voorkomt en onder de varkens vlekziekte veroorzaakt.

De bedoelde kweker moet dus zelf deze bacterie hebben overgedragen naar eigen kwekerij en zo eigen vogels besmet hebben.

Aldus de lezing uit Almelo, alwaar ik mij helaas niet voor 100% achter kon scharen en besloot deze kwestie eens met Dr. Smit te bespreken.

Er was al een verzoek om inlichtingen naar het Instituut verzonden, maar was wel hogelijk verbaasd toen ik Dr. Smit in een ziekenhuis in Leiden bezocht, dat hij met de hele zaak op de hoogte was, alle brieven in zijn bezit had en de correspondentie van het Instituut Rotterdam via Leiden verzorgde.

Dr. Smit vertelde mij het volgende: De Pseudomonas-Bacterie heeft niets met vlekziekte te maken.

Daar zijn andere bacteriën schuldig aan.

Dit wil echter helemaal niet zeggen dat bedoelde Pseudomonas besmetting niet door de kweker zelf via de varkensmesterij is overgebracht. Met stelligheid kunnen we aannemen dat dit is geschied, maar het is niet specifiek een besmetting die men in een varkensstal opdoet.

Deze kans kunt U lopen in elke willekeurige dierenkwekerij, dus overal. Dit is dus het wetenschappelijk antwoord op deze kwestie en tevens het einde van mijn praatje.

Maar U zult bemerkt hebben dat dit voorval voor ons allen een waarschuwing inhoudt, namelijk, onverschillig waar U geweest bent, ga nooit tot verzorging van Uw vogels over alvorens goed Uw handen gewassen te hebben.

Ook kan het helemaal geen kwaad als U op Uw vogelverblijven wat oude kleding hebt hangen en deze aan te trekken als U de vogels verzorgt, om na het einde van Uw werk de kleding in het vogelverblijf achter te laten.

Denk er aan: een gewaarschuwd man telt voor twee.

Mijns inziens een voorzichtig man ook.

Weest dus op Uw Hoede.

M. de Jong
**DE
SCHARRELAAR**

In de 'Avifauna van Nederland' (Lijst van de in Nederland waargenomen vogelsoorten en hun geografische vormen) staat de scharrelaar officieel geboekstaafd als 'dwaalgast', die deze eeuw een keer of acht binnen onze grenzen is waargenomen en gevonden, hoewel er ook nog een dertien onbevestigde waarnemingen zijn. In het programma 'Weer of geen weer' van Bert Garthoff hoorde ik 25 augustus 1968 dat er een was gesignaleerd in de buurt van Imbosch. Een maand eerder is er echter een dood gevonden langs de weg Zwolle - Kampen, om precies te zijn, op 23 juli. De vinder, een jachtopziener uit Ens, heeft de vogel laten prepareren en onlangs heb ik het beest bij hem thuis kunnen bewonderen.

Stel u een vogel voor, ongeveer zo groot als het welbekende kauwtje, maar in een bijzonder fraai kostuum gestoken, waarbij het groen en het blauw domineren. De mantel en schouderveren zijn kastanjebruin, maar kop en hals, de rest van de bovenzijde, de onderdelen en de zijkanten, het is alles blauw, groen, blauwgroen, groenblauw en paarsachtig wat de klok slaat. De buitenkant van de vleugel heeft groene, blauwe, kastanjebruine en zwartbruine tinten. De staart is driekleurig; de middelste penen zijn bruin, de rest van het 'roer' is ook al weer groenachtig blauw, met uitzondering van de buitenste veren, die namelijk voorzien zijn van een zwart uiteinde. Zoals u ziet is het een beauty die er zijn mag!

Het moet een fantastisch gezicht zijn deze vogel te zien dartelen boven zijn broedgebied, als hij in fraaie baltsvlucht de gekste capriolen uithaalt. Vaak stijgt hij naar grote hoogte, om buitlend, als een vallend blad naar beneden te dwarrelen. Maar dat is iets wat wij hier te lande moeten missen, maar wij kunnen ook niet alles hebben, nietwaar?

De dichtstbij gelegen broedplaatsen bevinden zich in de Camargue in Zuid-Frankrijk, Spanje, Noordwest-Afrika, Italië, de Balkan en verder oostwaarts tot diep in Azië.

Als nestplaats prefereert de scharrelaar holle bomen, maar als deze ontbreken wil hij ook wel genoegen nemen met muurgaten, holten in rotsen of steile leemwanden en desnoods annexeert hij nesten van andere vogels.

Veelal komen de vier tot zes witte, enigszins glanzende eieren zonder meer op de uitgekozen plaats te liggen, maar af en toe komt het wel eens voor, dat eerst een onderlaagje van plantaardig materiaal wordt geproduceerd. Om de andere dag wordt een ei gelegd en als het legsel compleet is, gaan beide partners het om de beurt bebroeden, iets wat 17 tot 19 dagen duurt. De jongen worden kaal geboren, maar het duurt niet zo heel lang of de veertjes komen naar buiten. Deze blijven echter op een gegeven moment steken en men zou denken met egeltjes te doen te hebben inplaats van met scharrelaars. Maar al spoedig veranderen de 'stekels' in echte veertjes en na een verblijf van circa vier weken in de kinderkamer vindt het kroost het welletjes

en slaat voor de eerste maal de vleugeltjes uit. Maar het duurt geruime tijd eer het zulke vliegkunstenaars zijn als de oude vogels. Het voedsel is grotendeels dierlijk. Op vliegenvangersmanier snappen ze insecten in de vlucht, maar ook op de grond weten ze heel aardig aan snavelkost te komen. Daar stellen ze zich niet uitsluitend tevreden met grote insecten, maar verorberen ook met smaak muizen, hagedissen, duizendpoten (zelfs die van meer dan 15 cm lengte!) en bij uitzondering kikvorsen en jonge vogeltjes.

Het geluid klinkt ongeveer als 'rak-rak-rak'; de Duitsers noemen de vogel derhalve Blauracke.

De Europese scharrelaar is een beschermde vogel, die niet in volières mag worden gehouden. Buiten ons continent leven echter diverse andere soorten en deze treft men soms wel aan in een vogelcollectie. Broedresultaten heeft men echter nog nimmer met ze behaald.

Een topvogel is z'n gewicht in goud waard!

DAAROM stelt de alom bekende vogelvoederfabriek
„DE WITTE MOLEN” voor de grote Bondsshow in Rotterdam,

3 gouden horloges beschikbaar

- 1 gouden horloge voor de beste Kleurkanarie E.K. '68
- 1 gouden horloge voor de beste Australische Prachtvink E.K. '67-'68
- 1 gouden horloge voor de beste Grasparkiet E.K. '68

MET DE WITTE MOLEN ALTIJD EEN SLAG VOOR!

DE WITTE MOLEN N.V.

MEEUWEN (N.BR.)

-

TELEFOON 04165 - 210 - 245

LAUS ZACHTVOEDERS

Een internationaal begrip voor topkwaliteit!

LAUS

Bruin, grof, voor parkieten en zebra-vinken;

Rood, middel, voor merels en nachtegalen, roodruggen, rosella's en bourks

LAUS

Groen, fijn, voor bul-bul, kardinalen, putters en diamant-vinken.

Blauw, zeer fijn, voor Japanse nachtegalen en schama's baldvogels en andere fijnsnavelige vogels;

LAUS

Honingvoeder, bruin, grof voor parkieten en zebra-vinken

Honingvoeder, zwart, zeer fijn, voor Japanse nachtegalen en schama's

Federvit - C - poeder rood factor

Geeft de kanarie na de rui zijn natuurlijke kleur terug.

**KRIJGEN UW VOGELS
WEL ALLES
WAT ZIJ NODIG HEBBEN ?**

Beslist niet!

Ook al gaat u nog zo zorgvuldig te werk bij het samenstellen van het voedsel van uw vogels, dan nog zullen bepaalde onmisbare vitaminen en mineralen in het dagelijks dieet onvoldoende aanwezig zijn of zelfs geheel ontbreken. De dierenartsen van Squibb hebben uiterst zorgvuldig voor u uitgekiend wat uw vogels — die niet in de vrije natuur leven — beslist nodig hebben om kerngezond te blijven en dus langer te leven.

VIONATE

compleet
Bevat alle noodzakelijke 21 vitaminen en mineralen

Vionate — product van E. R. Squibb and Sons — U.S.A.
Wereldvermaard voor hoogwaardige vitaminen preparaten.

Verkoop: Fa. J. Rustwat, Excercitiestr. 6, Rotterdam.

Import: „Olvit“, postbus 46, Aerdenhout.

Met

méér zang, méér kleur
bij Uw vogels

Over het algemeen worden de volière-vogels te eenzijdig gevoerd.
Verstrek daarom dagelijks aan Uw vogels

BIOGENA-CONDITIEVOER

Zij blijven hierdoor in een goede conditie!

Verkrijgbaar bij iedere dierenspeciaalzaak

Bogena n.v.
Veerlaan 17-23 - Rotterdam
Telefoon 010 - 17 26 80

Dokumentatie over onze produkten voor vogels zenden wij U gaarne gratis op aanvraag.

404

INSECTICIDE doodt insecten
ONSCHADELIJK / GIFVRIJ

„VORSTWACHTER“

Het apparaat waarmee U door een eenmalige instelling op de gewenste temperatuur de gehele winter Uw

nachthokken, kelders etc. vorstvrij houdt, alsmede kunt verwarmen.

Instelling van 5° tot 30° C.

Door ingebouwde Thermostaat geen stroomverbruik wanneer temperatuur is bereikt.

Dit apparaat kunnen wij U leveren voor de prijs van f 42,50 franko rembours. (1 jaar garantie).

Belt U ons onder nummer 05987 - 49 26 of schrijft U een briefkaart aan „NATURA“, Beneden Westerdiep 15-17a, Veendam. (Erikende DIBEVO-zaak).

over de gehele wereld

Papegaaien Krachtvoer

ook zeer geschikt voor grote parkieten

500 gram incl. BTW **1.85**

250 gram incl. BTW **1.00**

Grote verpakkingen
speciale prijzen

V.V.R. VOGELVOEDERFABRIEK

Koninglaan 106, Rijswijk (Z.-H.). Telefoon 070-963402. Postrekening 179688

"ANIMALI"

Internationaal Vogel- en Apenpark
Postbus 291 - EINDHOVEN
Tel. (040) 13738 - Giro: 1069257
Algemene Bank Nederland n.v.

Hiermede bieden wij U vrijblijvend aan:
(verzending niet franco, verpakking / 1,50,
minimum orders / 15,—, levende aankomst
gegarandeerd).

Jap. Nachtegalen, mannen	
13,50 p st, bij 5 stuks	12,— p st
Jonge man Kanarie / 12,— p st, bij 5 st /	11,— p st
lunge pop Kanarie 6,— p st, bij 10 st	5,50 p st
Intensief rode kanaries, mannen en poppen	25,— p st
Zalmrode kanaries, mannen	24,— p st
Zalmrode kanaries, poppen	22,— p st
Isabel rode kanaries, mannen	24,— p st
Isabel rode kanaries, poppen	22,— p st
Agaat rode kanaries, mannen	24,— p st
Agaat rode kanaries, poppen	22,— p st
Bruinrode kanaries, mannen	24,— p st
Bruinrode kanaries, poppen	22,— p st
Beonsrode kanaries, mannen	24,— p st
Beonsrode kanaries, poppen	22,— p st
Extra dieprode kanaries, mannen en poppen	33,— p st
Ivoorkanaries, mannen en poppen	33,— p st
Pastelkanaries, mannen en poppen	33,— p st
Witte Kanaries, mannen	18,— p st
Witte Kanaries, poppen	13,50 p st
Bastaardputters, goede zangers	20,— p st
Roodkopgouldamadines	80,— p p
Lauchgrüne Papagei-amadine	
20,— p p, bij 10 paar	15,— p p
Geelschouderwida's	22,— p st
Paradijswida's	15,— p p
Dominicaanwida's	13,— p p
Oranjevevers, op kleur	9,— p p
Dottarzelewevers	9,— p p
Napoleonwevers	9,— p p
Roodbekwevers	6,50 p p
Grote Textorwevers	13,50 p p
Bronzemantjes	11,— p p
Mex. Zwartkopkernbijters	27,50 p st
Halsband Ammervinken	20,— p st
Groene tijgervinken	27,50 p p
Grijze Rijstvogels 7,— p p, bij 10 paar	6,— p p
Kala Bulbuls	16,50 p st
Purper Glanspreeuwen	20,— p st
Zuidamerikaanse Glanspreeuwen	16,50 p st
Geelnavel Perduifjes	33,— p p
Carolinaduiven	70,— p p
Afrikaanse Staalvlekduijjes	33,— p p
Geelopperduifjes	35,— p p
Senegalduiven	30,— p p
Japanse Meeuwjes 9,— p p, bij 10 paar	7,— p p
Zebravinken, wit 10,— p p, bij 5 paar	8,— p p
Zebravinken, grijs 7,— p p, bij 10 paar	6,— p p
Zebravinken, bruin 8,— p p, bij 10 paar	7,— p p
Zebravinken, masker	13,— p p
Zebravinken, zilvervleugel	14,— p p
Halsbandparkieten 20,— p p, bij 5 paar	18,— p p
St. Thomasparkieten	45,— p p
Rose Borsthaardparkieten	70,— p p
Agapornis roseicollis	35,— p p
Agapornis personata	55,— p p
Agapornis fischeri	45,— p p
Grasparkieten	7,— p p
Deense bonte Lutino- en Albinoparkieten	12,— p p
Violetparkieten	20,— p p
Geelmantellorries	300,— p p
Rode Lorries	prijs op aanvr.

Vrouwslorries	prijs op aanvr.
Pacpernelorries	prijs op aanvr.
Forsterlorries	125,— p p
Prunmekopparkieten 40,— p p, bij 5 paar	35,— p p
Derbyan Parkieten	350,— p p
Roodruggparkieten uit buitenvolière	70,— p p
Bourksparkieten " "	70,— p p
Turquoisines	prijs op aanvr.
Valkparkieten	40,— p p
Vuurvleugelparkieten	60,— p p
Geelvleugelparkieten	30,— p p
Sperlingdwergpapegaaitjes	35,— p p
Roodkopparkieten	80,— p p
Nandaya Parkieten	65,— p p
Pracht Rosella's	prijs op aanvr.
Witborstcaicadwergpapegaaitjes	prijs op aanvr.
Geelnavel Kitta's	85,— p st
Witkuifgaaijen	40,— p st
Mexicaanse Langzaart Gaaien	200,— p st
Witwang Touraco's	200,— p st
Roodkuif Touraco's	250,— p st
Livingstone Touraco's	prijs op aanvr.
Zwavelborstroekeans, prachtvogels	500,— p p
Plaatsnavel bergtoekans	450,— p p
Dwergara's	130,— p st
Dubbelo Geelkop Amazonen, Mexico	150,— p st
Geelvoorhoofd Amazonen	135,— p st
Grijze Roodstaart Papegaaien, tam,	150,— p st
met garantie op spreken bij 3 stuks	140,— p st
Grijze Roodstaart Papegaaien, handtam,	180,— p st
met garantie op spreken	
Edelpapegaaien	prijs op aanvr.
Kleine Geelkuif Kakatoes	125,— p st
Molukken Kakatoes	prijs op aanvr.
Groenvleugel Ara's	125,— p st
Geelblauwe Ara's	225,— p st
Rode Geelvleugel Ara's	250,— p st
Grote Java Beo's, sprekend	250,— p st
Middelbeo's	75,— p st
Kleine Geelkop Beo's	35,— p st
Oevermayna's	15,— p st
Geelkop Troupialen	18,— p st
Meerblauwe Palmtangara's	40,— p st
Violetpalmtangara's	40,— p st
Zwarte Geelruggpalmtangara's, zeer mooi	55,— p st
Chinese Dwergkwartels	12,— p p
bij 5 paar	10,— p p
Chinese Dwergkwartels, hennen	9,— p p
Zilver Chinese Dwergkwartels	35,— p p
bij 5 paar	30,— p p
Rode Boskwartels 28,— p p, bij 5 paar	20,— p p
Zwarte Francolines	80,— p p
Witte Chinese Regenkwartels	60,— p p
Diamantduiven 25,— p p, bij 5 paar	18,— p p
Australische Kuifduiven	80,— p p
Fairy Bluebirds	prijs op aanvr.
Spitsstaart Amadinen 40,— p p, bij 5 paar	35,— p p
Gordelgrasvinken	40,— p p

VERDER AAN TE BIJEN :

Mooie kleine Capucijn Aapjes	150,— p st
Mooie kleine Eekhoorn Aapjes	95,— p st
Kleine groene Meerkatten	130,— p st
Rhesus Apen	175,— p st
PINSE Marmoset Aapjes	85,— p st
Spin- of alingerapen	prijs op aanvr.
Blauwe Pauwen — Witte Pauwen — Edwardfazant,	
haan — Gele Goudfazanten — Goudfazanten — Lady	
Amberst Fazanten — Zilverfazanten — Elliotfazanten	
— Glasfazanten.	
Kroonkranen — Jufferkranen — Saruskranen.	
Smient eenden — Pijlstaart eenden — Wintertalingen	
— Casarca eenden — Grote Purperallen — Witte	
Zwanen — Zwarte Zwanen — Nijlgansen en Pool-	
of Sneeuwganzen.	

SPECIALE AANBIEDING: Verchroomde papegaaienkool met grijze Roodstaart-papegaai, garantie op spreken, totaal f 200,—

WIJ KOPEN OP: FRETEN, ALLE HOEVEELHEDEN!

Wissel

De